

Tartalom

1-2. oldal	Közfoglalkoztatási program
2. oldal	Út az aranydiplomáig
3. oldal	TeSzedd - Vedd fel a kesztyűt újra
5. oldal	Célkeresztben a vízgazdálkodás
6. oldal	Budapest - Kaposvár előadás maraton
6. oldal	Tisza-tó napja
7. oldal	Hortobágy-Berettyó Napja
7. oldal	Világok Harca 2
8. oldal	Elkezdődött a Remetei gátörtelep rekonstrukciója
9. oldal	Aszályval kezdődött a 2012. év öntözési idenye
10. oldal	Pályázati hírek
10-11. oldal	A Kisdelta és a Mályvádi projektek aktualitásai
11. oldal	Víziállások felmérése
12. oldal	Ökoturisztika - szemléletformálás vízen és vízparton
14. oldal	Kármentesítési feladataink
15. oldal	Vagyonátadás
15. oldal	A Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör látogatása a gyulai duzzasztónál
16. oldal	Kor-Társ
17. oldal	Személyügyi hírek
17. oldal	Nyugdíjas búcsúztató
17. oldal	Véradás
18. oldal	24 órás versmondás Békéscsabán
18. oldal	MHT szakmai tanulmányút Szlovákiába és Ausztriába
20. oldal	Kirándulás Prágában
20. oldal	Tour de Torda
21. oldal	Gyermek és ifjúsági nap
23. oldal	Hidrológia
23. oldal	Hidrometeorológia

Közfoglalkoztatási program

Igazgatóságunknál folytatódik az idei évi közfoglalkoztatási program. Létszámunk jelenleg 1478 fő, mely 50 település álláskeresőiből adódik össze. Ebben az évben közfoglalkoztatásban nálunk megfordultak száma 1867 fő.

A szakaszmérnökségek területén a munkavégzés a pályázati programban foglaltaknak megfelelően történik. A télen és tavasszal végzett cserjeirtásról egyre jobban tolódik el a hangsúly a gazkaszálás, műtárgyak felújítása, parlagfű irtás feladatai felé.

Eddig elvégzett jellemző munkák:

- Erdők ápolása 64,3 ha
- Kaszálás, parlagfű irtás 458,0 ha
- Cserjeirtás vízügyi létesítmények környezetében 283,0 ha
- Nádirtás 39,0 ha
- Ár- és belvizes műtárgyak, töltéstartozékok karbantartása és ezzel kapcsolatos egyéb munkálatok (lakatosmunkák, stb.) 26 756 munkaóra
- Raktározási és udvarosi feladatok 42 448 munkaóra
- Adminisztráció 21 604 munkaóra

Sajnos az idei évben sincs lehetőség jelentősebb anyagköltség elszámolására a közfoglalkoztatási programban. Ennek következtében számos tervezett szakmunka elvégzése marad el. Az erre szánt keret átcsoportosításra került és újabb szerszám-, valamint kiegészítő beszerzések valósulnak meg.

A nyári munkavégzést sokszor nagyban megnehezítik a rendkívüli időjárási körülmények. A nagy hőség miatt megnövekedik a balesetveszély, romlik a teljesítmény. Ilyenkor fontos a folyamatos friss vízzel való ellátás, többlet pihenőidő biztosítása, védőeszközök használatának fokozott ellenőrzése. Igazgatóságunk vezetése folyamatosan ellenőrzi a közfoglalkoztatottak által elvégzett munkákat, a munkavégzésük körülményeit.

Július 1-től az új Munka Törvénykönyve jó néhány változást hozott a közfoglalkoztatás területén is. Többek között mostantól nincs lehetőség módosítani a határozott idejű munkaszerződéseket, a közfoglalkoztatottak ebédideje beleszámít a munkaidőbe, rendkívüli

Folytatás a 2. oldalon →

Közfoglalkoztatottak a Szeghalmi Gyűjtő csatormánál

időjárási körülmények ellenére sem rendelhető el állásidő (pl. esőnap), a közfoglalkoztatottak nem alkalmazhatóak rendkívüli munkavégzésre (pl. védekezés), valamint változtat az éves szabadság kiszámításának szabályai.

A közfoglalkoztatás tervezését, irányítását, ellenőrzését nagyban segíti az Országos Vízügyi Főigazgatóság koordinálásával nemrégiben elkészült Vízügyi Ágazat Közfoglalkoztatási Szabályzata. Az anyag kidolgozásában igazgatóságunk is részt vett. A szabályzat a közfoglalkoztatás teljes egészére iránymutatást ad a tervezéstől az induláson keresztül az irányítás, ellenőrzés, beszerzés, valamint az elszámolás témaköreire.

Az idei év nyarától igazgatóságunk is bekerült azon állami intézmények körébe, amelyek részt vehetnek a szabálysértési törvény alapján közérdekű munkával sújtott, illetve a meg nem fizetett pénzbírság vagy helyszíni bírság megváltása érdekében közérdekű munkát vállalt elkövetők közérdekű

Munkakezdés a Dióéri főcsatorna cserjeirtásánál

munka büntetésének végrehajtásában. A Gyulai Szakaszmérnökségen próba jelleggel 5 fő kezdte meg büntetésének leoldozását.

Dalmadi Zsolt

Út az aranydiplomáig

A Budapesti Műszaki Egyetemen az elmúlt évben vette át aranydiplomáját Pálinkás Lajos, az igazgatóság nyugalmazott műszaki igazgatóhelyettes főmérnöke. Ebből az alkalomból kértük, hogy ossza meg a Hírlevél olvasóival azt az élményt, amelyet ez a különleges, s tiszteletet parancsoló diploma jelent a számára.

„Pálinkás Lajos, okleveles mérnök 1938-ban született Gyulán Mérnöki oklevelének száma: 1762/1961. Szakmai életútja a vízgazdálkodás, vízépítés, ár- és belvízvédekezés témakörében telt el. A diploma megszerzését követően 1961-62 között Szarvason, a Rizstermelő Állami Gazdaságok Vízépítési Tervező Irodájában dolgozott tervező mérnökként. Halastavakat, öntözőtelepeket tervezett a dél-alföldi térségben. 1962-1999 között a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóságon dolgozott beosztott mérnöki, csoportvezetői, osztályvezetői, főosztályvezetői, igazgatóhelyettes főmérnöki funkciókban. 37 éves működése alatt jelentős szerepet töltött be a Körös-vidék ár- és belvízvédelmének fejlesztésében, a fejlesztések

fő irányainak meghatározásában, a technikai fejlesztésben, a védelmi infrastruktúra átalakításában, működtetésében. Tevékenysége alatt kiépültek a Körös-vidék árvízi szükségtározói: a Mályvádi, a Mérgesi, a Kisdelta és ezek működtetésének hidrológiai, hidraulikai alapjai, valamint számítógéppel vezérelt irányítása. Vezetői tevékenysége alatt fejlesztették a belvízi főműveket. Közreműködött a Békési belvízrendszer, a Szeghalmi belvízrendszer, a Peresi belvízöblözet fejlesztésében. Védelemvezető-helyettesi minőségben vett részt az 1970. évi, az 1974. évi, az 1980. évi és az 1995-1996. évi árvízvédekezésekben.

Jelenleg nyugdíjas vállalkozóként műszaki ellenőrzési munkát végez.

Tevékenységét a Munka Érdemrend ezüst, illetve bronz fokozataival, illetve életútja elismeréseként a Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt kitüntetéssel ismerték el. Az Egyetem Szenátusa aranydiploma adományozásával ismerte el értékes mérnöki tevékenységét.” – olvasható mindez abban a kiadványban, amelyet az egyetem évente jelentet meg az arany-, gyémánt-, vas- és rubindiplomás hallgatóiról. Pálinkás Lajos: „Maga a diploma nem automatikusan jár az embernek, erre pályázni lehet, ’újra dolgozni érte’.

Amikor 50 év eltelté után megláttam az évfolyamtársakat, örömmel töltött el, hogy összességében elfogadható képet mutatott a társaság kondíciója. Itt az 50 évvel ezelőtt végzett aranydiplomásoktól a 70 éve végzetekig találkozhattam olyan mérnökökkel, akikkel a vízügyi szolgálaton belül baráti, kollegális viszonyban voltunk – ott voltak mindahányan.

Az ünnepi köszöntések után a 30-40 főnyi mérnökkari évfolyamunk elvonult. Előjöttek az 50-55 évvel ezelőtti fényképek, indultak a sztorizások, ki mire és hogyan emlékezik a legszívesebben. Többen felidéztek Czigány Ferenc professzor urat, aki az I. évfolyamon ábrázoló geometriát tanított. Azzal kezdte az első előadását, mennyire örül, hogy idejöttünk erre a karra és nem jogászok lettünk. Hogy miért? – Mert ha a jogásznak szarva volna, akkor szarvasmarha volna, de mivel hogy nincsen szarva, így csak „közönséges marha”.

Ezek után gondoltuk, hogy valóban jó választás volt a mérnökkarra jelentkezni.

Magam a „golya időket”

Folytatás a 3. oldalon ↪

idézték fel, az 1956-os esztendő. Történelmi idők voltak ezek, s a történelmet mi is írtuk, még ha akkor ezt nem is tudtuk.

1956. szeptember közepén indult az év. Mi „golyák”, nem értettük, miért van minden nap az aulában nagygyűlés. Örök álltak mindenfelé, hogy időben figyelmeztessék a többieket veszély esetén.

Egész életemben nem voltam olyan felemelő helyzetben, mint október 23-án, a felvonuláskor. Tíz sorokban vonultunk az egyetemről végig a Belgrád rakparton, a Margit-hídon át a Kossuth térre.

1957. február tájékán kezdődött újra az oktatás, s abban az évben egész nyáron tanultunk. Így kezdődtek az egyetemi évek, 55 évvel ezelőtt.

A diploma megszerzése után Szarvason dolgoztam, mint tervező, majd hamarosan haza, Gyulára kerültem, mert itt ígértek szolgálati lakást. Egy olyan korban dolgozhattam a vízügynél, amikor óriási fejlesztések történtek, s ezeknek a részese lehettem.

„Belvizesként” kezdtem szolgálatom. A 60-as években jelentős belvízi fejlesztések történtek. A Békési belvízrendszer,

a Szeghalmi belvízrendszer, a Peresi belvízöblözet, a 70-es években a Gyula II. szivattyútelep, a Nagyzugi szivattyútelep, a Békés III. szivattyútelep épült. Az elavult csatornaörs-telepek helyett újak épültek. Például a Töviskesi, a Biharugrai, Köleséri, Szarvas-Kákai, Mezőberényi, Eleki, Sándorhegyi örs-telepek jutnak eszembe.

Az árvízi fejlesztések a működésem alatt jelentősek voltak. A Fehér-Körös és Kettős-Körös bp-i töltésfejlesztés az országhatár sebes-körösi torkolat között 1970-80-as években történt.

A Fekete-Körös jp-i töltésfejlesztést – Sarkad és térsége védelmére – szintén ebben az időszakban végeztük. Jelentős volt a Mályvádi, Mérgesi és Kisdelta nevű szükségtározók kiépítése.

Megkezdtük a Kettős-Körös jp-i töltésfejlesztését Szanazug-Békés között (a 80-as években).

A tájba illesztve épültek a gátórházak (pl. az Erdőmenti, Anti, Szeregyházi, Szanazugi, Szarvasi, Félhalmi, Hosszúfoki).

A vízepítési nagyműtárgyak közül teljesen felújítottuk a Gyulai duzzasztóművet és a Békésszentandrás vízlépcsőt (a 90-es években).

A védekezések közül a 80-as árvíz volt a legmarkánsabb. Az igazgatóság képes volt az óriási, 200 millió m³ feletti víztömeget egy 10.500 hektáros területen „megfogni”, az eseményeket koordinálni. Fegyelmet, szakmai igényességet követelt a rendkívüli helyzet, amelyet végül sikerült pozitív kicsengéssel zárni. Ez további árvízi fejlesztéseket generált a Körös-völgyben.

Ennyit a múlttól, néhány szó a jelenről. Nyugdíjasként is benne vagyok a szakmában. A mérnöki kamarai előadásokon veszek részt, ami szellemileg frissen tart, ez fontos és szükséges.

2011 nagyon szerencsés és jó éve volt a családnak. A fiam, Attila orvosként címzetes egyetemi tanári címet kapott a Szegedi Tudományegyetemen, a kisunokám, Pálincás Eszter országos korosztályos tenisz bajnok lett, s én jó egészségben, átvettem az aranydiplomámat.

Ilyen tökéletes zárómondat után - megköszönve a beszélgetést - gratulálunk Pálincás Lajos főmérnök úrnak az aranydiplomához, s egészségben töltött, tartalmas nyugdíjas éveket kívánunk legalább a rubindiplomáig!

Lévai Ildikó

„Vedd fel a kesztyűt újra” – TeSzedd 2012-ben is

Vedd fel a kesztyűt újra! jelszóval ebben az esztendőben is meghirdette a tavaly nagy sikert aratott országos hulladékgyűjtési akcióját a Vidékfejlesztési Minisztérium, a Közigazgatási Igazságügyi Minisztérium és a Belügyminisztériummal közös szervezésében. Az akció anyagi háttérét – a zsákok és kesztyűk beszerzését, az önkéntesek által összegyűjtött hulladék szakszerű begyűjtésének és lerakásának költségét – idén az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség finanszírozta.

Az akció kampány szervezésében és a mind szélesebb rétegek elérésében nagy jelentőségű volt MTVA, a Médiaszolgáltatás-Támogató és Vagyonkezelő Alap részvétele. Ennek köszönhetően a televízió több csatornája, különböző műsorokban adott hírt a június 2-i rendezvényről. A különböző műsorokba meghívott minisztériumi szervezők felhívták a figyelmet az akció környezettudatos szemléletformáló jelentőségére, a főműsoridőben sugárzott hirdetések hatására pedig megemelkedett az akcióra regisztráltak száma. Az akció koordinálását országsszerte a vízügyi igazgatóságok végezték a helyi környezetvédelmi felügyelőségekkel és a nemzeti környezetügyi intézetekkel, valamint a nemzeti parkokkal közösen. Az önkéntesek 2012. május 30-ig regisztrálhattak a www.teszedd.hu honlapon, ahol a jelentkezések lezárultáig több mint százezer önkéntes regisztrált, az ország több mint 700 településéről. A regisztráció lezárása után a

Bélmegyeri önkéntes csapat

vízügyi igazgatóságok 100 ezer pár munkavédelmi kesztyűt és ugyanennyi zsákot osztottak szét országsszerte a területi koordinátorok, illetve önkéntes csoportokat vezetőik között, melyben közreműködtek az Országos Polgárőr Szövetség egyes területi egyesületei is.

Az akció napján, az önkéntesek által a TeSzedd- logóval ellátott zsákokban összegyűjtött hulladékot a hulladékgyűjtéssel foglalkozó helyi közszolgáltatók az ország bármely települé-

Folytatás a 4. oldalon →

Bevetésen a szemét ellen a Körös-Völgyi Veteránokkal Gyula

Búvártermés Békéscsaba

séről ingyen szállították el.

Igazgatóságunk területén 32 település vett részt az akcióban. Összesen 4609 regisztrált önkéntes vette fel a kesztyűt, hogy megtisztítsa környezetét az illegálisan elhagyott hulladékoktól. Az önkénteseket igazgatóságunk és a Nemzeti Környezetügyi Intézet Körös-vidéki Kirendeltségének koordinátorai szervezték csapatokba. Gyulán 527-en regisztráltak az akciónapra, a megyeszékhelyen 898-an jelentkeztek, Orosházán 470, Szarvason 400 önkéntes dolgozott a nap folyamán. Területünkön 6000 db zsákot, 5000 pár kesztyűt osztottunk szét a résztvevők között.

rok, ahol elhelyezhető az építési törmelék vagy éppen az elhasznált gumibroncsok is. Az összefogás és a közös munka gyorsan érezteti hatását, hiszen aki egyszer részt vesz egy ilyen akcióban, az később jobban odafigyel magára és környezetére, és nem szemetel az év többi napján sem, sőt talán a pozitív példáját átadja a környezetében élőknek.

Kiemelkedő volt az oktatási intézmények, közigazgatásban dolgozók, a civil szervezetek és a magánszemélyek regisztrációja, a hulladékgyűjtéssel foglalkozó békés megyei szervezetek segítőkészsége példamutató volt, amellyel nagymértékben hozzájárultak a sikeres akció lebonyolításához.

A rendezvény zárásaként a területi csoportvezetők meghívásával koordinátori értekezletet szerveztünk igazgatóságunk székházában június 20-án, melyen a szervezés és lebonyolítás örömteli és olykor nehézségekkel terhelt eseményeinek felelevenítése után, a tapasztalatok összegzésére tettünk kísérletet. A koordinátori értekezleten összehasonlítottuk a 2011 és 2012 évi tapasztalatainkat, és végül - de korántsem utolsó sorban – személyesen köszönhattük meg a területi koordinátorok áldozatos munkáját.

A 2011. évi akció szemléletformáló eredményének tudhatóak be azon különleges résztvevők, akiket külön szeretnénk kiemelni. Üde színfoltjai voltak a TeSzedd-nek Gyulán a Körös Völgyi Veterán Találkozó gyulai, békéscsabai és szabadkígyósi tagjai, akik veterán autóikkal és motorjaikkal vettek részt a rendezvényen. A Nepomuki Szent János Lovagrend tagjai a Fehér-Körös duzzasztó és Szanazug közötti szakaszát tisztították vízen és vízparton. A vízen a Sikeres Gyulaért Egyesület közreműködésével, az egyesület kajakjával szedték az úszó PET-palackokat, a vízparton gyalogosan haladtak végig az aktivisták.

Békéscsabán a Dél-kelet Magyarországi Különleges Mentőszolgálat a Zöld Csütörtök szervezettel karöltve az Élővíz-csatorna Lencsési lakótelep és Belváros közötti szakaszán található hidak környezetét tisztította meg 3 búvár segítségével. Az Élővíz-csatornában találtak traktorgumikat, egy tucat kerékpárt, kiszolgált háztartási gépeket, telefonfülkét, monitorokat.

Kenus csapatunk az Élővíz-csatornán

A nap zárómérlege igazgatóságunk területén 2500 zsák hulladék, ami azt jelenti, hogy kb. 60-70 tonna hulladéktól tisztítottuk meg környezetünket.

A Vidékfejlesztési Minisztérium a TeSzedd 2012. akció országos koordinátori záró értekezletét - a tavalyi évhez hasonlóan az idén is - Balatonöszödön rendezte meg, melyen igazgatóságunk koordinátorai, a NeKI Körös-vidéki Kirendeltség, a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság, valamint a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség munkatársai vettek részt. A konferencia első részében dr. Illés Zoltán környezetügyi államtitkár úr értékelte az ez évi akciót, kiemelve a frissen alakult Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökség (OHÜ) szerepét az akció szervezésében és finanszírozásában.

A TeSzedd szervezői jól tudták, hogy egy nap alatt nem lehet kitakarítani az országot. A cél az volt, hogy mindenkiben tudatosuljon, a hulladéknak mindenütt megvan a maga helye: otthonunkban és munkahelyünkön a szelektív szemetes, az utcán a kuka vagy a szelektív gyűjtő. Amit pedig ezekbe nem szabad beledobni, annak ott vannak a hulladékgyűjtő udva-

Az OHÜ vezetője, Vámosi Oszkár a központi szervezés részleteit, a kampány-finanszírozás megosztásának részleteit, valamint a mind szélesebb rétegek elérését célzó eszközöket (flasmob filmek, okostelefon alkalmazások, a közösségi média, rendezvények) mutatta be prezentációjában. Végül Vért András, a TeSzedd program vezetője tartotta meg előadását, amelyben az akció környezettudatos szemléletformáló jelentőségén, valamint a hulladékgazdálkodásra gyakorolt kedvező hatásain túlmenően rávilágított arra, hogy olyan emberek, csoportok találkoztak, teremtettek kapcsolatot egymással, akik addig nem ismerték egymást, illetve egymás tevékenységét. Ily módon a környezetvédelmi, környezettudatos szemléletformáló hatás tovább erősödik és multiplifikálódik. A konferencia zárásakor dr. Illés Zoltán környezetügyért felelős államtitkár, és a vezető szervezők köszönetüket fejezték ki az akció szervezésében részt vállaló valamennyi munkatársnak.

Kaczkó Zita és Juhász András
TeSzedd koordinátorok

Szeghalmi kollégáink segítségével...

Célkeresztben a vízgazdálkodás

Fenti címmel a Vidékfejlesztési Minisztérium, az Agrárkamara, a Magyar Mérnöki Kamara, és a Magyar Hidrológiai Társaság 2012. április 24-én egész napos konferenciát rendezett a Vidékfejlesztési Minisztériumban. A konferencia teljes komplexitásban próbálta meghatározni a vízgazdálkodással kapcsolatos elvárásokat, mind az agrárium, mind a vidékfejlesztés, mind a vízügy vonatkozásában. A konferencia szervezőinek tökéletes előkészítő munkáját dicsérte, hogy a rendezvényen megjelent és előadást tartott Czerván György agrárgazdaságért felelős államtitkár, V. Németh Zsolt vidékfejlesztésért felelős államtitkár és dr. Illés Zoltán környezetügyért felelős államtitkár.

Külön emelte a rendezvény színvonalát, hogy annak egy jelentős részén részt vett Jakab István, az Országgyűlés Mezőgazdasági Bizottságának elnöke is. A rendezvényen igazgatóságunkat Szabó János műszaki igazgatóhelyettes és Réti László vízgazdálkodási osztályvezető képviselte.

Az államtitkári tájékoztatókat követően a szakmai szervezetek részéről hangzottak el hozzászólások: Agrárkamara, Magyar Mérnöki Kamara, Magyar Hidrológiai Társaság. A konferencia délutáni, szakmai előadásait – többek között – a VM vízügyi helyettes államtitkára, az ICID tiszteletbeli alelnöke, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal elnökhelyettese, a GWP Magyarország képviselője tartotta. A konferencián – az előzőekben leírtakból is érzékelhetően – rendkívül alapos képet kaptunk a vízgazdálkodásban érintett különböző ágazatok, szakmai-, társadalmi szervezetek,

az Európai Unió előírások, elvárások által megfogalmazott lehetőségekről, feladatokról és azok megvalósításának feltételrendszeréről. Szinte valamennyi előadó megfogalmazta a komplexitás igényét a vízgazdálkodással kapcsolatban, a minőség-mennyiség kérdésének problematikáját, a fejlesztés és az üzemeltetés fenntarthatóságának fontosságát. Kiemelt elvárásként jelent meg a vízbiztonság gondolatköre, valamint a teljes folyamatban a mérnök szerepének fontossága, felelőssége. Lerögzítésre került, hogy a vízkincs és a termőföld már napjainkban is stratégiai fontosságú, mely szerepük a jövőben tovább fog erősödni. Itt is elhangzott, hogy a Víz Keretirányelv megvalósítása során előttünk álló feladatokat - szinte kivétel nélkül - uniós pénzügyi források igénybevételevel pályázati úton lehet és kell a vízgazdálkodásban érintett tárcáknak megvalósítaniuk.

Sajnos a jelen cikk keretei nem teszik lehetővé, hogy a konferencián elhangzott előadásokat akár röviden is ismertetni lehessen. Szerencsénkre azonban az előadások a Vidékfejlesztési Minisztérium honlapján, az alábbi helyen elérhetők: <http://www.kormany.hu/hu/vidékfejlesztési-minisztérium/kornyeztugyert-felelos-allamtitkarsag/hirek/celkeresztben-a-vizgazdalkodas>

A konferencia zárszavában dr. Illés Zoltán környezetügyért felelős államtitkár úr hangsúlyozta, hogy az elhangzottakkal kapcsolatos előrehaladás függvényében a jövőben rendszeresen fognak hasonló jellegű, komplexitásra törekvő konferenciákat tartani.

Réti László

Budapest-Kaposvár „előadásmaraton”

Rég nem tapasztalt mozgalmas hetek állnak az MHT Békés megyei területi szervezete mögött. Május 10-én Budapesten a Társaság Üllői úti székházában a Hidraulikai és Műszaki Hidrológiai Szakosztállal rendeztük közös előadóülésünket, ahol a hidrológiai előrejelzések tárgykörében végzett kutatásaimról tartottam előadást, a felkért hozzászóló pedig Bálint Gábor, az egykori Vízjelző Szolgálat korábbi vezetője volt. Az előadóülést követően bő egy órás rendkívül tanulságos disputa bontakozott

ki. Az előadás írásos anyaga, amelyet közösen készítettem dr. Szilágyi József műegyetemi professzorral, éppen a napokban van bírálólat alatt Journal of Hydrologic Engineering című amerikai folyóiratnál.

Az MHT jubileumi XXX. Vándorgyűlését idén Kaposváron rendezte július 4-5 között. A rendezvényen a 251 regisztrált résztvevő között igazgatóságunkat Bak Sándor igazgató, Szabó János főmérnök, valamint Kőváriné Szabó Erzsébet és jómagam képvisel-

tük. A kétnapos rendezvényen a résztvevők számos előadást hallgattak meg, többek között a májusi előadóülés óta készített fejlesztéseimet mutattam be a hallgatóság számára. Előadásomat a rendezvény díszvendége Szöllősi-Nagy András az UNESCO Delfi Hidrológiai Egyetemének (Hollandia) rektora is megtisztelte részvételével. Reméljük az év hátralévő része is hasonlóan izgalmas eseményeket tartogat mind igazgatóságunk, mind területi szervezetünk részére.

Laurinyecz Pál

Tisza-tó napja

A Kiskörei duzzasztó által visszatartott víztömeg alkotta Kiskörei-víztározó mentén Poroszlón, 2012. május 14-én került megrendezésre – immár az ötödik alkalommal – a Tisza-tó Napja ünnepségsorozat. Ennek részeként a délelőtt folyamán zártkörű „Tisza-tó Napja Kerekasztal Megbeszélést” tartottak. A megbeszélésnek a poroszlói helyszínű Tisza-tavi Ökocentrum új központi épülete adott helyet. (Megjegyezzük, hogy az igen különleges formájú épületen még szinte érződött a friss festék illata, mely tovább emelte a Tisza-tavi rendezvény ünnepélyességét.)

A kerekasztal beszélgetésen hat Tisza-tavi szakterület, a horgászat, a területfejlesztés, a természetvédelem, a vízügy, a vízirendészet és a turizmus szakemberei vettek részt. Igazgatóságunkat Réti László osztályvezető képviselte.

A Konferencián a 2008-ban megfogalmazottak értékelése, megvitatása, a Tisza-tavi projektek helyzetének bemutatása, a Tisza-tó népszerűsítése, imázsának erősítése, a Tisza-tavi régió lakosságának mozgósítása, aktivizálása, a Tisza-tavi „tudatosság” erősítése, az iskoláskorú lakosság környezet-tudatos nevelése, a gyökerek megerősítése, a Tisza-tó felhasználóival való kommunikáció fokozása (turisztikai szolgáltatók, horgászok, kerékpárosok, üdülőközönség, stb.), a Tisza-tó népszerűsítése volt a legfőbb célkitűzés.

A kerekasztal beszélgetésen részt vett – a teljesség igénye nélkül – Dr. Földi Enikő kiemelt fejlesztési programokért felelős helyettes államtitkár a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumból, Garancsi István miniszterelnöki megbízott, aki a kerékpározás jövőjéről tartott előadást. A Belügyminisztériumot Barabás Ákos főosztályvezető képviselte, aki előadásában hivatkozott a 2048/1993. (XI.18.) Kormányhatározatra, melyet 2013 után meg kell újítani. (A kormányhatározat a Kiskörei-víztározó (Tisza-tó) hasznosításáról, fejlesztéséről rendelkezik.) Megemlítette, hogy elkészült a „Tisza-tavi Kódex”, mely jó alapot szolgált a tervezett jogszabályhoz. Az előadás szakmai részéből megtudtuk, hogy az utóbbi években egyre gyakrabban bekövetkező aszályos időszakok miatt öt-tíz centiméterrel magasabb vízszint lenne ideális a Tisza-tóban, mely gyakorlatilag mintegy öt-tíz millió köbméterrel nagyobb tárolt víztömeg visszatartását jelentené a rendszerben. A téli üzemi vízszint növelését illetően elhangzott, hogy ha a téli vízszint jelentősen meghaladja a jelenleg engedélye-

zett szintet, akkor az esetenként hatalmas mennyiségű jégtömeg kialakulásához vezethet, melyet a vízügyes kollégák nem kis odafigyelésével kell a Kiskörei duzzasztón keresztül levezetni.

Molnár Anita, a Magyar Turizmus Zrt. Tisza-tavi Regionális Marketing Igazgatóságának vezetője előadásában kiemelte, hogy még jelentős lehetőségek rejlenek a Tisza-tavi turizmusban, melynek fokozása érdekében elkészült és megnyitásra került a régió legnagyobb turisztikai attrakciója a Tisza-tavi Ökocentrum, benne Európa legnagyobb édesvízi akváriumával, továbbá elindul a Tisza-tavi Menetrendszerinti Hajózás. Folyamatban van 60 km kerékpárút megvalósítása, pályázati eszközök igénybevétele.

A rendezvényen megismerhettük még a Tisza-tó természetvédelmi értékeit, mind a növényvilág, mind az állatvilág esetében.

Az elméleti előadásokat követően a rendezvény résztvevői megnézték a már említett édesvízi akváriumot, és az Ökocentrum tornyának tetején lévő kilátóból képet kaphattak a Tisza-tó melletti látogatóparkról.

A délután során a „Vízszintavatató váltófutás” eredményhirdetése történt meg, valamint hivatalosan is beállították a Kiskörei felső vízmércén (Tisza, 403+500 fkm, 81,320 mBf) a 725 cm-es nyári Tisza-tavi vízszintet. Ezt a vízszintet majd csak az október 23-i hétfőjét követően kezdik el csökkenteni. Addig a szervezők és a turizmussal foglalkozók várják az üdülőket, horgászokat, fotósokat, természetkedvelőket, a valóban páratlanul szép és különleges természeti és - az Ökocentrum szép új épülete révén - mesterséges környezetbe.

A rendezvényt kapcsolatos előadások e cikkben leírtnál részletesebb összefoglalója az alábbi Web-helyen érhető el: <http://itthon.hu/regio/tisza-to/tisza-to-napjat?objectParentFolderId=138531>

Külön érdekessége és értéke volt a rendezvénynek – melyet egyes előadók ki is hangsúlyoztak! –, hogy a harmincnégy évvel ezelőtt emberi kéz alkotta Kiskörei-víztározó víztere és annak környezete, egy jól elgondolt és sikeresen megvalósított környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi együttműködés eredményeként, mára már egy kifogástalanul szép és háborítatlan, őszállapotokat idéző, táji és természeti látványossággá, „Tisza-tó”-vá alakult.

Réti László

Hortobágy-Berettyó Napja szakmai konferencia

Május 10-én Túrkevén, a Polgármesteri Hivatal dísztermében került lebonyolításra a negyedik alkalommal megrendezett Hortobágy-Berettyó Napja szakmai konferencia. A rendezvénynek otthont biztosító Túrkeve Város Polgármesteri Hivatala mellett a rendezvény társszervezői a Hortobágy-Berettyó menti vízügyi igazgatóságok voltak. A Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság mellett igazgatóságunk is a társszervezők között szerepelt.

A szakmai konferencián a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság részéről Bak Sándor igazgató, Szabó János igazgatóhelyettes-főmérnök, Réti László osztályvezető, Megyeri László ügyintéző és Markó István osztályvezető vett részt.

A regisztrációt követően dr. Szabó Zoltán, Túrkeve város polgármestere és Lovas Attila a KÖTIVIZIG igazgatója nyitotta meg a rendezvényt.

A megnyitó során Lovas Attila beszélt a térség belvízi veszélyeztetettségéről, valamint a Hortobágy-Berettyó vízgyűjtő-gazdálkodási mintaprojektről.

A megnyitót követően dr. Szabó Zoltán polgármester röviden ismertette Túrkeve város 750 éves történelmét. Szólt arról, hogy a település miként fejlődött 10 000 lakosú várossá. A rendszerváltást követően a település lakosságának munkát és jövedelmet biztosító mezőgazdasági szövetkezet és AFIT felszámolásáról, melynek következtében a településen 700 fő vált munkanélkülivé. A közfoglalkoztatási program segítségével munkához juttatott 341 fő közfoglalkoztatott tevékenységéről. A településen elindított állattenyésztési programokról, melynek célja a település önellátásának elérése. Beszélt a terveikről, saját vágóhíd építéséről és az útkarbantartó projekt elindításáról. Terveik között szerepel a Túrkeve és Ecsegfalva között, a kerékpáros közlekedést biztosító ún. Putri híd felújítása is. Beszélt Dr. Balog János akadémikus hagyatékáról, aki 2000 évtől Túrkeve város díszpolgára.

Következő napirendi pontként Kovács Ferenc projektvezető (KÖTIVIZIG) a belterületi vízrendezés a természeti értékek megőrzése érdekében című előadása hangzott el.

Az előadásában ismertette a Hortobágy-Berettyó vízrendszerének történetét. Külön kiemelte a Túrkeve város belterületén található Hortobágy-Berettyó holtmeder ökológia vízpótlásának lehetőségeit.

A továbbiakban dr. Tóth Albert főiskolai tanár, a Szolnoki Főiskola tájökológusa tartott előadást az éltető táj megzabolázása címen. Előadásában beszélt a Hortobágy-Berettyó mentén élő lakosság valamikori életformájáról, a pákászok

életéről, arról, hogy a térség vizeinek szabályozását követően hogyan alakult át a lakosság életformája. Beszélt az árterek, hullámterek mezőgazdasági hasznosításáról.

A szünetet követően Kis Zoltán, a Vidékfejlesztési Minisztérium osztályvezetője a vízgazdálkodás irányairól, a klímaváltozás jelentőségéről, annak Nemzeti Vidékstratégiára gyakorolt hatásáról szólt. A Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégiát, mely a 2012-2020 évek közötti időszak feladatait határozza meg, a Kormány elfogadta. Beszélt a mezőgazdaság szerepének növekedéséről, annak lehetséges húzóágazattá válásáról. A Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia keretében 42 db program lesz kidolgozva. Kiemelt fontosságú a Tisza-völgy árvízvédelmének programja, a Homokhátság elsivatagosodásának megállítása.

Orbán Ernő, a TIVIZIG vízrendezési osztályvezetője a vízgazdálkodás értékei, jelene és jövője a Hortobágy-Berettyó mentén címmel tartott előadást. Beszélt a Hortobágy-Berettyón 1999-2000-ben kialakult rendkívüli belvízvédelmi helyzet okairól, azok következményeiről. Ismertette az Ágotai elzárás, Nagyiványi szükségeltározó megvalósításának okait, valamint a TIKEVIR 2013-ig tartó szakaszának feladatait.

Orbán Ernő előadásához szervesen kapcsolódva Szabó János műszaki igazgatóhelyettes főmérnök ismertette az Uniók források a Hortobágy-Berettyó jövőjéért című előadásában a TIKEVIR projekten belül a KÖVIZIG területén elvégzésre kerülő beruházási és rekonstrukciós munkákat. A projekt része a Hortobágy-Berettyó 6200-8100 fm szakasz élőhely rehabilitációja, a Mezőtúri árvízkapu rekonstrukciós munkái, valamint a vízrajzi észlelőhálózat fejlesztése.

Virágné Kóházi-Kiss Edit, a KÖTIVIZIG osztályvezető helyettese öntözésfejlesztés, vízviSSzatartás-belvíz-gazdálkodás címen tartott előadást.

A konferencia utolsó előadójaként Monoki Ákos tájegység-vezető diavetítéssel egybekötött előadást tartott a Hortobágy-Berettyó természeti csodáiról, a megőrzendő növény és állatvilágról.

A rendezvény zárszavát Boldog István országgyűlési képviselő, Kétpó polgármestere mondta el, mint a 2013. évi Hortobágy-Berettyó Napja szervezője. Kitért arra, hogy a következő évi konferencián javaslatot kíván tenni a Hortobágy-Berettyó díj alapítására.

A zárszót követően a házigazda a konferencia résztvevőit ebédre invitálta, amit a résztvevők jó étvággal fogyasztottak el.

Markó István

Világok harca 2 – avagy Orson Welles után szabadon

Egy messzi-messzi galaxisban Magyarországgal határos Pannónia. A határ Mór térségénél húzódik, melynek egyik jelentős határátkelője Bakonycsérnye. Ez a csöpp bakonyi falu olyan nemzetközi konfliktus színhelyévé válik, amelyre emberemlékezet óta nem volt példa.

Pannónia lakosságát a többségi pannon nemzetiség mellett a kisebbségi sorban

élő onogurok alkotják, akik jelentős családi és egzisztenciális kapcsolatokkal kötődnek Fejér megyéhez.

A Pannóniában elharapódzó etnikai feszültségek hatására az onogur lakosság jelentős hányada úgy dönt, hogy kihasználva családi kötelekeit Magyarországra menekül, és itt szándékozik letelepedni. A pannon hatóságok azonban nem nézik jó szemmel állampolgáraik

disszidálását, ezért rendszeressé válnak a nemegyszer az államhatárt sem tisztelő atrocitások az onogur menekültek ellen. Miután a határvillongások gyakorisága átlépi a magyar kormány ingerküszöbét, behívják Pannónia nagykövetét és átadják neki kormányuk jegyzékét, ami a menekültek elleni támadások azonnali beszüntetésére szólítja föl a pannon kormányt. Természetesen a válaszlépés

Folytatás a 8. oldalon →

KÖRÖS-VIDÉKI HÍRLEVÉL 7

sem marad el, Pannónia teljesen békés célú hadgyakorlatot jelent be a magyar határ közelében, amire Magyarország Bakonycsernye térségét hadműveleti területnek minősíti és megkezdi hadseregének felsorakoztatását. Ebben a kiélezett helyzetben már csupán egy szikra is elegendő a háború kitöréséhez. A casus belli természetesen nem marad el, miután a pannon erők behatolnak hazánk területére és egy diverzáns szakasz felrobbantja a Fehérvárcsurgói-tározó gátját. A válaszcsoport magától értetődően gyors és erélyes. A dicsőséges magyar hadsereg kihasználva technikai fölényét, megsemmisítő csapat

mér a behatoló hordákra és az arcvonalat rövid úton átnyomja pannon területre, így visszaszerezvén a szent magyar anyaföldet. Miután a közvetlen fegyveres fenyegetés megszűnt, egy második arcvonal nyílik, és a vízügy és a katasztrófavédelem egységei azonnal megkezdik vízkárelhárítási feladataikat. Ezen utópisztikus felvezető adta az alapját a 2012. április 25-én, Bakonycsernyén megrendezett Fejér 2012 nevet viselő hadgyakorlatnak. Igazgatóságunkat Kisházi Péter Konrád és Laurinyecz Pál képviselte. A gyakorlatot – melynek célja az volt, hogy bemutassa a Magyar Honvédség a rendőrség, va-

lamint a katasztrófavédelem és a vízügy együttműködését egy komplex feladatban – Hende Csaba honvédelmi miniszter nyitotta meg, aki hangsúlyozta az egyes részfeladatok fontosságát egy ilyen nemzeti szempontból kritikus helyzetben. A megnyitó után valamennyi résztvevő szervezet megtartotta a válsághelyzet stabilitásra szükséges intézkedésről készített rövid prezentációját. Utolsóként a KÖDU-VIZIG igazgatója dr. Csonki István lépett a pódiumra, aki tájékoztatót a tározó felrobbantása következtében kialakuló árvízi elöntések dinamikájáról, valamint felvázolta a beavatkozási lehetőségeket. Az elő-

adások után megtekintettük a honvédség által telepített ellenőrző-áteresztő pontot, valamint annak működését, majd a vízügyi bemutató következett. A fehérvári kollégák által tartott bemutatóon a résztvevők megtekintették a buzgárelfogás, a bordás megtámasztás valamint a pallós nyúlgátépítés folyamatát. A gyakorlat utolsó része a menekültek elhelyezésének imitálása volt a helyi iskola tornatermében. A nem egészen félnapos rendezvényen mintegy 200 fő meghívott vett részt és bizony állíthatjuk nagyon sok tanulsággal szolgált mindannyiunk számára.

Laurinyecz Pál

Elkezdődött a Remetei gátörtelep rekonstrukciója

A Hírlevél 2011. évi 1. számában beszámoltunk arról, hogy a „Fekete-Körös komplex árvízvédelmi célú fejlesztése – FEKETEKOMPLEX” nevű, HURO/0802/123 regisztrációs számú projektben a Remetei gátörtelep rekonstrukciójára kerül sor.

Bő egy év elteltével – tervezés, engedélyeztetés, egyeztetések, közbeszerzés után – a remetei gátörtelep lakás és melléképületei elbontásra kerültek.

A Remetei gátörtelep a Fekete-Körös baloldali védvonalán, a Fekete-Körös bal part 4+088 tkm szelvényében található, a Mályvádi árvízvédelmi szakasz egyik fontos örtelepe.

A gátörtelep segédőri pihenőt is tartalmazó lakásból, szertár épületből és gazdasági melléképületekből

Az épület bontás előtt

állt. A lakás a XX. század elején épült, pontos időpontja nem ismert. Az elbontott épület háromszor volt árvíz által elöntve (1925., 1966., 1974. évi árvíz), a helyreállítások ellenére szerkezetileg teljesen elavult, gazdaságos felújítására már nem volt lehetőség. A gátörház épülete téglafalazatú, téglafalazatú, fafödémű, egyszerű nyeregteretű kialakítású volt. A falai nem megfelelő talajnedvesség elleni szigeteléssel kisméretű téglából készültek, ennek és az árvízi elöntések hatására az épület belső és külső vakolatai erősen mállottak, salétromosak voltak.

A bontási kivitelezés előtt a gátörház lábában található I. rendű magassági alappont áthelyezéséről kellett gondoskodjunk. A csapat még 1955-ben helyezték el a ház falában. Az alappont áthelyezését a Geodéziai és Térképészeti Zrt. végezte el. A földmérési jel az ingatlan sarkában állandósított kő elhelyezésével lett biztosítva. Ezek után az épület falában lévő elektromos mérőszekrény megszüntetésére és ideiglenes mérőhely kiépítésére került sor.

Folytatás a 9. oldalon →

Tetőszerkezet bontása

A bontásra a munkaterületet 2012. május 14-én adtuk át a vállalkozónak. Fontos megjegyezni, hogy az érintett Gyula, 0909/12 hrsz.-ú ingatlanon, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Dél-alföldi Irodája régészeti lelőhelyet tart nyilván (Gyula 524. lelőhely, KÖH azonosító: 580). A bontásnál és majd az építésnél a mélyépítési munkákat csak régészeti szakfelügyelet mellett lehet végezni.

Az alaptest – amely hét téglasorból állt – elbontása 2012. június 6-án történt. E napon a Békés Megyei Múzeumok Igazgatósága régészeti megfigyelést tartott a területen, régészeti érintettség nem merült fel. A bontási munkák műszaki átadás átvételi eljárásra 2012. június 26-án került sor. A gátörtelep rekonstrukciója az építési kivitelezési munkákkal folytatódik.

Schiffert András

Az alaptest bontása régészeti szakfelügyelet mellett

A bontási munkák végén tereprendezett állapot

Aszályal kezdődött a 2012 év öntözési idénye

A csapadékszegény időjárás következtében igazgatóságunk működési területén a szokásosnál hamarabb jelentkezett az öntözési igény. A hidrológiai év 46 mm csapadékhianyával indult, ami a márciusi időszak 2,8 mm-es kis csapadékmennyisége következtében 76 mm-es hiányra nőtt. A mezőgazdaságban – a vetések miatt - ebben az időszakban a legnagyobb a csapadékihány.

Április 15-tel indul a hivatalos öntözési idény, azonban a csapadékszegény időjárás miatt, már március végén meg kellett teremteni a feltételeket (Békésszentandrás duzzasztás, Szarvas-Békésszentandrás-holtág feltöltés-átöblítés, Dögös I. sz. átemelő felvonulás-beüzemelés) ahhoz, hogy április első napjaiban már öntözni tud-

janak a Dögösi- és a Szarvas-Kákai öntözőrendszerekben. Dömpingszerűen jelentkeztek az öntözni kívánók vízszolgáltatási szerződésük megkötésére más öntözőrendszerekben is. Az április második felében leesett csapadék csökkentette az öntözési kedvet, azt viszont ne felejtjük el, hogy ez nem pótolta, csak időlegesen enyhítette a már meglévő csapadékhányt. A hidrológiai év kezdetétől számított márciusi 76 mm csapadékhány, június végére 89 mm-re nőtt, amit a júliusi, jellemzően csapadékmentes időszak és hőség még tovább növelhet.

A vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkezők folyamatosan jelentkeznek öntözési igényeikkel, amelyhez a vízszolgáltatási szerződések - nagyrészt

már aláírva - visszaérkeztek. Az engedéllyel nem rendelkezőket tájékoztattuk az engedélyezés menetéről és az öntözési lehetőségekről.

A vízkészletek a duzzasztók és a tiszai vízátervezések következtében rendelkezésre állnak. A duzzasztók emeltszinten üzemelnek, a jelenleg tározott vízmennyiség 29,44 millió m³, amelynek - az ökológiai szempontok miatt - csak kis része használható öntözésre. A tiszai vízátervezések (a cikk írásakor 24,74 m³/s) és a Körösök (12,3 m³/s) vízhozama viszont már öntözésre is használható, tehát jelenleg összesen 37,04 m³/s vízszugár áll rendelkezésre, így folyóinkból az öntözővíz ellátás zavartalan.

Megyeri László

Pályázati hírek

I. 2012. június-július hónapban az alábbi projektek részesültek pozitív támogatói döntésben:

- KEOP-2.1.1/2F/09-11-2011-0007 számú "Mályvádi árvízi szükségtározó fejlesztése" projekt 2. forduló pályázata, melynek összköltsége 6 972 756 605 Ft;
- KEOP-2.4.0/2F/09-11-2012-0002 számú "Körösladány 035/14 és 035/14 hrsz-ú területek kármentesítése" projekt 2. forduló pályázata, melynek összköltsége 923 350 744 Ft;
- KEOP-2.4.0/2F/09-11-2011-0009 számú "Békéscsaba, volt Patyolat Vállalat területének kármentesítése" projekt 2. forduló pályázata, melynek összköltsége 3 155 615 203 Ft;
- KEOP-7.3.1.2/2F/09-11-2011-0010 számú, "Békési duzzasztómű hosszirányú átjárhatóságának biztosítása" című projekt, melynek összköltsége 317 208 000 Ft;
- KEOP-7.3.1.2/2F/09-11-2011-0022 számú "Élőhely fejlesztések Szarvas és Békésszentandrás települések helyi védett területein - LIGETEK" című projekt, melynek összköltsége 341 730 897 Ft.

A "Békési duzzasztómű hosszirányú átjárhatóságának biztosítása" elnevezésű projekt keretében - a megvalósult körösladányi, illetve a tervezett békésszentandrás hallépcsőhöz hasonlóan - a Békési duzzasztónál egy kb. 200 m hosszúságú (a Kettős-Körös 26,4 fkm és 26,2 fkm szelvények közötti) természetközeli halcsatorna épül.

A "LIGETEK" projektet igazgatóságunk Szarvas és Békésszentandrás önkormányzataival konzorciumban valósítja meg, vezető partner Szarvas városa. A projekt keretében 12 helyi védelem alatt álló természeti területen élőhely-rekonstrukciók és fejlesztések valósulnak meg:

- eltávolításra kerülnek az idegenhonos- és özöngyom fászfárak, a pótlások vagy erdősítések a díszpark-részek kivételével mindenütt a Körös-vidékre jellemző tájhoz csatlakozással és fákkal,
- borostyán részleges eltávolítására és az erdőszegélyek természetközeli cserjésítésére, fészkelő madárvilág megőrzését, gyarapodását szolgáló odútelepek kialakítására és madáretelek felállítására kerül sor,
- tavak kotrása, vízháztartást javító fejlesztések, természet-

szerű erdőfoltok kialakítása történik meg,

- a békésszentandrás tó aktív vízpótlását környezetbarát, zöldenergiát hasznosító szélszivattyú biztosítja majd,
- szarvasi védett területeken 3, Békésszentandrás pedig 2 tanösvény kialakítása tervezett,
- A Pázsit-tórendszer szabályozott vízutánpótlását biztosítja a KÖVIZIG vagyonkezelésében lévő Cigányér-Alsó csatornán (hrsz.: 7432/6), a 3+816 - 3+381 fkm szelvények között megépülő új vízkormányzó műtárgy megépítése és önkormányzati területen egy mellékcsatorna létesítése,
- környezettudatosságot növelő bemutató-szemléltető-oktató eszközrendszer épül ki.

II. A fentiekben túl folyamatban lévő projektek:

- HURO/0802/098 - "Magyar-román határmenti belvízvédekezési együttműködés fejlesztése - MALOMFOK-ROIT"
- HURO/0802/120 - "Táj- és víztörténetet bemutató, oktató és információs házak a Körös-, Berettyó- és Ér völgyében - TÁJVÍZHÁZ"
- HURO/0802/098 - "Fekete-Körös komplex árvízvédelmi célú fejlesztése - FEKETEKOMPLEX"
- KEOP-7.3.1.2/09-2010-0018 - "Békésszentandrás duzzasztómű hosszirányú átjárhatóságának biztosítása"
- DAOP-5.1.2/A-11-2011-0007 - "Belvízvédelmi rendszer fejlesztése Szarvason"

III. Bírálattal álló projektek:

- HURO/1101/083/1.3.2. "Árvízvédelmi infrastruktúra fejlesztése a Körös vízgyűjtőjén"
- HURO/1101/050/2.1.3 "Turisztikai célú vízi túraútvonal kiépítése határok nélkül a Körösök és a Maros vízgyűjtőjén - Church Tourism"

IV. Kifogás benyújtása utáni válaszra váró projektek:

- DAOP/5.2.1/A-11-2011-0025 "Belvízvédelmi rendszer fejlesztése Békésszentandrás"
- KEOP--7.3.1.2/2F/09-11-2011-0015 "Élőhelyvédelmi beavatkozások a Szarvas-Békésszentandrás holtág őshonos halfaunájára és életközösségének védelme érdekében"

Gálné Erdész Orsolya

A Mályvád árvízi szükségtározó fejlesztési pályázatának helyzete

Június elsején közzétételre került a KEOP keretében megvalósuló Mályvádi árvízi szükségtározó fejlesztése című, ötmilliárd forintot meghaladó támogatási igényű projektjavaslat jóváhagyásáról rendelkező 1176/2012. számú Kormányhatározat. A kormányhatározat értelmében tehát megvalósulhatnak a Mályvádi szükségtározó rugalmas, optimális működését lehetővé tevő műszaki fejlesztési célok, azaz:

- alsó vízbeeresztő műtárgy;
- felső vízbeeresztő műtárgy építése;
- a Fekete-Körös bal oldali töltés 6+343 - 19+182 tkm közötti, 12,8 km hosszú szakaszának fejlesztése;

• a Fehér-Fekete-Körös közötti lokalizációs töltés 7+721 - 9+784 tkm közötti 2,1 km hosszú üzemi útjának felújítása;

• a Fekete-Körös bal part 5+185 tkm szelvényében, teljes vízhozam tartomány mérésére alkalmas távjelző állomás;

• a Fekete-Körös bal part 20+260 tkm szelvényében, árvízi (hullámtéri) vízhozam tartomány mérésére alkalmas távjelző állomás megépítése;

• az Anti gátörtelep felújítása;

• az Erdőmenti gátörtelep felújítása;

A szükséges tervek és hatósági engedélyk rendelkezésre állnak. A kivitelezé-

si munkákat eredményes közbeszerzési eljárást követően lehet majd elkezdni. A közbeszerzési dokumentáció jelenleg vizsgálat alatt van. Amennyiben a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Közbeszerzési Felügyeleti Főosztálya jóváhagyja a dokumentációt, kiírásra kerülhet a nemzetközi nyílt közbeszerzés.

A közreműködő szervezettől megkaptuk a támogató levelet, melynek birtokában július végéig megkötésre fog kerülni a támogatási szerződés. Jelenleg a szerződéshez szükséges dokumentációk elkészítése folyik.

Kisházi Péter Konrád

A Kisdelta árvízi szükségtározó fejlesztési pályázatának helyzete

A Kisdelta árvízi szükségtározó fejlesztése kapcsán sor kerül a Fehér-Körös gyulai közúti hídja és a Kisdelta között árvízvédelmi töltés szakasz megerősítésére. A megerősített töltésen kiépítésre kerül majd a tározó üzemeltetését szolgáló árvízvédelmi út.

A MÁV Zrt. átfogó progra-

mot indított a körös-völgyi vasúti hidak korszerűsítése tárgyában. Ennek a programnak keretében sor fog kerülni a Fehér-Körös gyulai vasúti hídjának megemelésére, átépítésére. A vasúti és a vízügyi fejlesztés komoly érdekütközésekhez vezetett, melyet fel kellett oldani. A KÖVIZIG és a MÁV ille-

tékesei mindent megtettek annak érdekében, hogy a két fejlesztés akadály nélkül megvalósulhasson, mégpedig oly módon, hogy a fejlesztések lezárultával minden igényt kielégítő, korszerű létesítmények jöjjenek létre.

Az érdekek harmonizálása kis mértékű, ám szükséges

tervmódosítást igényelt, ami végső soron kihatott a támogatási szerződésre is, emiatt módosítani kell azt.

Jelenleg folyamatban van a támogatási szerződés módosítása. Miután lezajlik, kiírásra fog kerülni a kivitelezés közbeszerzése.

Kisházi Péter Konrád

Víziállások felmérése

Igazgatóságunk a víziállások (stégek) létesítésére, illetve fennmaradására vonatkozó kezelői hozzájárulások kiadását mederhasználati szerződésekhez köti.

A vizek és a közcélú vízelétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII. 6.) Kormányrendelet hatálya az állam tulajdonában álló felszíni vizekre terjed ki. A fenntartó a meder használatával, illetve nem vízgazdálkodási célú hasznosításával összefüggésben - a közérdek, illetve a fenntartási szakfeladatok ellátásához fűződő követelmények sérelme nélkül - hozzájárulhat ahhoz, hogy a mederben, annak talajával egybeépített víziállást helyezzenek el, ha azt más jogszabály nem korlátozza, illetve nem tiltja. A fenntartó az igénybevétellel arányos mederhasználati díjat állapíthat meg, illetve a hozzájárulást mederhasználati szerződés létrejöttéhez kötheti.

A partmenti ingatlanok tulajdonosai az esetek döntő többségében a jogszabály megjelenése előtt építették víziállásaikat, illetve nem kérték meg a kezelői hozzájárulásunkat, ezért a pontos nyilvántartás elkészítéséhez szükségessé vált a felmérésük.

2010-ben a Vízgazdálkodási Osztály munkatársai a Szarvasi és a Szeghalmi Szakasz mérnökségek segítségével felmérték és beazonosították a Szarvas-Békésszentandrási- és a Peresi holtágakon, a vízparti ingatlanokhoz tartozó víziállásokat.

A felmérés alapján a Szarvas-Békésszentandrási holtágon a partmenti 2214 db ingatlanból 1552 db, a Peresi-holtágon pedig a partmenti 1439 db ingatlanból 566 db rendelkezik víziállással. Azokat a stégtulajdonosokat, akik az első körben megküldött megkeresés-

sünkre nem reagáltak, az idei évben ismételten megkeressük a mederhasználati szerződés megkötése ügyében.

Az érvényes és hatályos mederhasználati szerződések alapján igazgatóságunk esetében a mederhasználati díj 800,- Ft + 27%-os Áfa/m² összegben került megállapításra.

A Szarvas-Békésszentandrási holtág vízminőségének problémája folyamatos gondot okoz, amely több részről tevődik össze. A Hármaskörös vize a holtágban a mindenkori viszonyoktól függően gyors állapotváltozásokon keresztül állóvízi típusú alakul, természetes megnyilvánulás az algásodás mértékének növekedése, az eutrofizációs folyamatok felgyorsulása. Az állóvízi jellegből és a magas vízhőmérsékletből adódóan, továbbá a mezőgazdasági területekről származó nagy ásványi- és szervesanyag-tartalmú vizek, halastavak, rizstelepek lecsapoló vizei, illetve a települési csapadékvizek a meder feliszapolásának növekedését, a vizek eutrofizációjának fokozódását okozták. Elsősorban a nyári, aszályos időszakban a holtágban jelenlévő tápanyag hatására a vizekben lévő vízínövényzet (békalencse, hínár, stb.) jelenléte fokozottá válik, ami elsősorban esztétikai problémát okoz.

A holtágrendszerter érő szennyezőanyag terhelés jelentős része diffúz szennyeződés formájában terheli vizeinket. A diffúz terhelések között kell megemlíteni a lakossági szennyvizek szikkasztását, a holtágba és a belterületi csapadékvíz elvezető csatornába történő szennyvízbekötéseket. A csatornázás hiányában a part menti telkek szennyvize állandó terhelést okoz. A belvízelvezető csatornába történő szervesanyag bemosódás az állattartó telepekről, a

szervetlen szennyeződések bemosódása pedig a művelés alatt lévő földterületről történik.

Igazgatóságunk rendelkezik a Szarvas-Békésszentandrási holtág vízminőségének javítását célzó elképzelésekkel. Sajnos ezek megvalósításához az igazgatóság pénzügyi keretei nem elegendők, az önkormányzatokkal összefogva pályázati forrásokat céloztunk meg. A Dél-Alföldi Operatív Program keretében az alábbi pályázat nyert támogatást: „Belvízvédelmi rendszer fejlesztése Szarvason” című, DAOP-5.2.1/A-11-2011-0007 azonosító számú projekt

A projekt célja: A Szarvas-Békésszentandrási holtág műtárgyainak rekonstrukciója Szarvas város belterületének belvízvédelme érdekében.

A projekt megvalósításának főbb munkái:

1. Az Anna-ligeti vízkormányzó műtárgy átépítése
2. Torkolati zsilip, vízszint szabályozó műtárgy rekonstrukciója
3. A Petőfi utcai mederstabilizáció

Igazgatóságunk több, a holtág vízminőségét javító projekteken dolgozik, melyekkel további pályázati támogatásokat céloz meg.

Az elmúlt évben a Gyoma-Siratói-holtágon is megvalósult a víziállások felmérése, új szerződések előkészítése. 2012-ben tervezzük a Félhalmi-, és a békésszentandrási Siratói holtágakon a víziállások felmérését, az új szerződések megkötésének előkészítését.

Terveink szerint az előzőekben említett lépésekkel sikerül az igazgatóságunk kezelésében lévő holtágak víziállásaival kapcsolatos mederhasználati ügyeket rendezni.

Domonkos Szabolcs

Ökoturisztika - szemléletformálás vízen és vízparton

Körösök Völgye Határtalan Vándortúra és Fesztivál 2012. május 24 -28.

2011 nyarán került megrendezésre első alkalommal a Körösök Völgye Határtalan Vándortúra és Fesztivál. A határon átnyúló, fenntartható turizmus fejlesztése érdekében a Körösök Völgye Natúrpark Egyesület és a Közép-Békési Területfejlesztési Önkormányzati Társulás intézményi együttműködést kezdeményezett, a Körösök-völgye aktív turizmusáért címmel, ezen együttműködési megállapodás tagjaként igazgatóságunk már a tavalyi évben is részt vett a túra előkészítésében.

Az együttműködés célja, hogy a Körösök vidéke, a közép-békési régió természeti területei, ökoturisztikai látványosságai nagyobb figyelmet kapjanak, kiemelt turisztikai célterületté váljanak.

A különleges, aktív turisz-

tikai program és fesztivál ötvöztetésének célja, hogy a Körösöket és a Tiszát összekötő zöld folyosó természeti és turisztikai értékeit, célterületeit mind többekkel megismertesse, ezáltal a természettudatos gondolkodást erősítse és nem utolsósorban a térségi magyar-román együttműködést javítsa.

A tavalyi rendezvény nem titkolt hagyományteremtő reményekkel született meg és lám idén, 2012. május 24. és 28. között folytatódtak a határtalan kalandok.

Az alapkonceptió az volt, hogy a több helyszínen zajló, háromnapos rendezvény minden napjának más-más város legyen a fesztiválhelyszíne, valamint bemutatkozó házigazdája is. A napközbeni és az esti fesztiválhelyszíneken zajló programokat naponta változó túraprogramok kísérték, melyek több típusú (gyalogos, kerékpáros és vízi) túranemek bejárásával

adtak lehetőséget a környék környezeti, természeti és kulturális értékeinek megismerésére.

Ahogy az lenni szokott egy sikeres dolog, mindig attól lesz igazán sikeres, ha fejlődni tud és akar is. Ez a Körösök Völgye Határtalan Vándortúra és Fesztivál esetében sem volt másképp, így egyszerre több napos és több helyszínen zajló rendezvény-sorozat került megrendezésre természetesen az aktív és az ökoturizmus jegyében.

Az ötnapos fesztivál a Körösök-völgyében, azon belül is a három közép-békési városban - Békésen, Békéscsabán és Gyulán –zajlott. Ezzel párhuzamosan zajlott a határon átnyúló a Körösök-völgyének organikus egységét hirdető a Határtalan Vándortúra, mely a túrázás kedvelőit csábította különböző, magyarországi és romániai kikapcsolódásra. A túrázók az Erdélyi-szigethegység-

ben eredő Fekete-Körös vonalát követve jutottak el Belényestől Gyantán, Tenkén, Nagyzerénden át, Feketegyarmatig, majd a román-magyar vízi határon történő ki és beléptetést - melyet akár bevezetésnek is nevezhetnénk - követően, Gyula-Városerdő érintésével érkeztek meg Békés- Dánfokra a kishajó kikötőbe. Azok az érdeklődők, akik a fenti mintegy százötven kilométeres túraútvonal bejárására nem vállalkoztak, részt vehettek a május 26-án megrendezett Békésről induló Köröstarcsaig szervezett túrán, amely során a Kettős-Körös egyik legszebb szakaszán evezhettek. Másnap a békéscsabai vízi körtúra került megrendezésre az Élővíz-csatorna békéscsabai szakaszán, majd a Gerlai-holtágon húzták az evező lapátokat a túra résztvevői Veszelyig, ismét az Élővíz-csatornán tértek vissza Békéscsabára.

Fehér tündérrózsa a Gerlai-holtágon

Folytatás a 13. oldalon →

A Körösök Völgye Határtalan Vándortúra résztvevői megismerkedhettek az érintett települések történelmi múltjával, kulturális sokszínűségével és egyedi természeti értékeivel, valamint a helyi gasztronómiával. A magyar oldalon a túrázókat és az érdeklődőket három közép-békési városban: Gyulán, Békéscsabán és Békésen sokszínű fesztiválprogramok, koncertek várták.

2012. június 16-án került megrendezésre a XI. Élővíz-csatorna Emléktúra és az V. Magyar-Román Fehér-Körös túra. A szervezést a több éves hagyományoknak megfelelően a magyar és román partnerek közösen végezték. Román részről Kisjenő Polgármesteri Hivatala, Horváth Levente kormányfelügyelő, magyar részről pedig a Zerge Ifjúsági Túrasport Egyesület vezetője, Sós Imre gondoskodott a kenuk, kajakok szállításáról, a vendégek elhelyezéséről és a túrán hagyományosan elültetésre kerülő facsémétekről.

Wichmann Tamás és Fábry Sándor a Kisjenői faültetésen

Az elindulás után a tizenhét kenuból és három kajakból álló csapat hamar maga mögött hagyta a kisjenői Fehér-Körös partot.

A túrát megelőző csapadékos időjárásnak köszönhetően a kenuk haladását kisebb árhullám segítette elő, a kenuk farában ülő kormányosok dolgát viszont jócskán megnehezítette. A felső szakaszon, egyes helyeken a keskeny folyómederbe bedőlt fák igen izgalmassá tették az evezést, volt ahol a kenukban maradást és kényeszerű fürdőzést csak egy paraszthajszál választotta el. A kevésbé tapasztalt evezősöket a folyót teljes szélességében elzáró, uszadékból képződött gáton történő kenukenti átkelésnél Wichmann Tamás többszörös kenu világbajnok - aki rendszeres résztvevője az évente megrendezésre kerülő túrának -, Perekhazy Pál, a Leányfalui Vadkacsa Egyesület első embere és az ideai túra vezetője, Fábry Sándor showman segítették.

A túrázókat az árhullám segítségével néhány órán belül elérték a határt, a nem mindennapi úti okmány ellenőrzését követően megérkeztünk Gyulaváriba. A megérkezés után a KÖVIZIG egysége (Varga Melinda, dr. Valyuch Attila, Juhász András) még áttemelte kenuját a Fehér-Körösről az Élővíz-csatornára és hazaevezett Gyulára.

2012. június 30. és július 1. - Egy Hajóban Evezünk

A túra első napján a Gyulai duzzasztónál szálltak vízre az evezősök. Az ideai évben rekord számú, több mint 160 fő jelentkezett a Békés Város Polgármesteri Hivatala által szervezett vízi sporteseményre. A nagy létszámú túrázót több motoros

Egy hajóban evezünk - „Mexikói” evezős különítmény

kísérő, parti egészségügyi személyzet biztosította. Igazgatóságunkat a romantikus-kenu-2 osztályban induló Pongrácz László és kedvese képviselte. A Szanazugba érkező csapatot meleg büfé ebéddel várták a szervezők. Az étkezés és pihenő után a túrázókat tovább indultak a Kettős-Körösön Békés felé. A túra első napjának fáradalmait a békési termálfürdő medencéiben pihenhették ki az evezősök, majd jó hangulatú vacsora következett. Másnap, július 1-én a túrázókat a Békési kikötőből indulva Köröstarcsáig eveztek a Kettős-Körös kanyargós, koros fákkal szegélyezett medrében. A gémekek, kócsagok és bakcsók lustán röppentek fel a tarka színű evezős csapat zaját meghallva. A vasárnapi szűk húsz kilométeres evezés végén, a Köröstarcsai kikötőben, valamennyi túrázó mosolygós meglepődéssel fogyasztotta ebédjét.

A fenti evezős túra programok résztvevői között volt, aki közel járt a nyolcvanadik életévéhez és volt tíz éves kor alatti gyermek, több diplomás értelmiségi és fizikai munkás egyaránt.

A Körösök-vidékének természeti értékei, az Élővíz-csatorna szépsége mindenkit megérint, aki egyszer bepillant ebbe a csodás vízi világba. Bizonyítja ezt a tény az is, hogy közülük jónéhányan évek óta visszajárnak - Budapestről, Dunántúlról olykor az ország másik végéről -, hogy részt vegyenek egy újabb kalandban és felhívják mindenki - köztük a helybeliek - figyelmét ezen értékek fontosságára, és megőrzésére.

Juhász András

Kármentesítési feladataink

Azon területeken, ahol környezetre káros anyagok kerültek a talajba, illetve talajvízbe és a tulajdonos nem volt kötelezhető a környezeti kármentesítési feladatok elvégzésére, ott azok állami feladatkörbe kerültek átsorolásra. A 2006. évtől az Országos Környezeti Kármentesítési Program (OKKP) feladatai - 276/2005. (XII.20.) Kormányrendelet alapján - közül az 500 millió forint költséget meg nem haladó projektek a területileg illetékes környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok hatáskörébe kerültek át. Ez az intézkedés a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság működési területén hét helyszínt jelentett, melyek környezeti kármentesítési munkálatait az utóbbi évek során egyre inkább beszűkülő OKKP forrás lehetőségek felhasználásával igyekezett végezni. Az OKKP források lecsökkenését figyelembe véve, a Vidékfejlesztési Minisztérium javaslatára igazgatóságunk 2009. évben a Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) keretében két környezeti kármentesítési célú pályázatot nyújtott be, a fent említett hét projekthelyszín közül kettő kármentesítésére. Ezen két helyszín a Békéscsaba, volt Patyolat Vállalat területén, valamint a körösladányi, volt Magyar-Vietnám Barátság MgTSz területén korábban történt környezetszennyeződés kármentesítése.

A fenti pályázatok 1. fordulója sikeresen befejeződött. A projektek gazda feladatait, mindkét esetben az igazgatóságunk végezte.

Az alábbiakban Békéscsaba, volt Patyolat Vállalat projekthelyszín és a körösladányi helyszín szennyeződésének előzményei, az eddig elvégzett kármentesítési munkák eredményei, valamint a KEOP pályázatok 2. fordulójának feladatai kerülnek bemutatásra. **Békéscsaba, volt Patyolat vállalat területének kármentesítése, (KEOP-7.2.4.0/09-2009-0013)**

A Békés Megyei Patyolat Vállalat 1973-tól ruhák vegytisztítását végezte, melyhez klórozott szénhidrogént - perklór-etilént (PCE) használt a Békéscsaba, Vandhádi út 1. sz. alatti területen. A vegyszerfelhasználás során, desztillációs úton visszanyerték a tisztítószer 80%-át. A desztillációs maradékot, kb. 20%-ot kovaföldben itatták fel. Az így

keletkezett viszkózus, folyós anyagot - nevezzük persárnak - 1985-től fóliazsákokba csomagolva, vagy hordókba rakva a telephelyen tárolták. A nem megfelelően tárolt anyag a talajba jutott, talaj- és talajvíz szennyeződést okozott.

1991-ben megkezdődött a Patyolat vállalat felszámolása, mely 1995-ig tartott. A területen lévő környezetszennyezés, illetve a környezeti terhek rendezésére a felszámolási eljárás során nem volt fedezet. A kármentesítés feladat megvalósítása - mivel a vállalat jogutód nélkül szűnt meg - az állami felelősségi körbe tartozó OKKP projektek közé került.

A kármentesítés első lépésében, 1996 novemberében, gyorsintézkedés keretében elszállításra került a területről több mint 1200 tonna mennyiségű persár, göngyöleg, szennyezett talaj szennyezett mosóvíz. A kármentesítés második ütemében (1996-1997.) környezeti tényfeltárás történt, valamint 7 db monitoring kút is létesült. 1997-2001. között talajvíztisztítás történt, melynek köszönhetően a szennyeződés csak a figyelő kutakkal körülhatárolt területen maradt. Az üzemi tapasztalatok alapján megállapításra került, hogy a szennyezés lehatárolására figyelemmel a műszaki beavatkozás folytatása indokolt. A 2005. évben végzett részletes tényfeltárás eredményei alapján az I. fokú környezetvédelmi hatóság műszaki beavatkozás végzésére, valamint a kármentesítési monitoring rendszer bővítésére adott ki kötelezést. 2008 novemberében elkészült a műszaki beavatkozási terv és a monitoring terv.

A 2009. évben benyújtott pályázat 1. fordulójában elnyert forrás felhasználásával kiegészítő tényfeltárás készült, majd 2010-ben félüzemi kísérletek történtek a területen a talaj- és talajvíz-szennyezés lehetséges kármentesítési műszaki alternatíváinak kidolgozására. A 2010. évben elkészült a projekt Előzetes Megvalósíthatósági Tanulmánya (EMT).

Mivel a szennyezett terület több magán- és önkormányzati tulajdont is érint, a kármentesítés folytatása érdekében 2011. első félévében több tulajdonosi egyeztetés került lefolytatásra.

2011 februárjában elkészült a környezeti kármentesítéssel érintett területen

lévő ingatlanok ingatlanforgalmi értékbecslése.

A törvényi előírások alapján a kármentesítendő terület tulajdonosa a kármentesítés területén túrni köteles a munkálatokat, de kártalanításra is jogosult, azonban a KEOP projekt keretein belül erre nincs mód.

2011 februárjában elkészült a környezeti kármentesítéssel érintett területen lévő ingatlanok ingatlanforgalmi értékbecslése.

2011 áprilisában lakossági fórumot hívott össze Békéscsaba MJV Polgármestere és a terület önkormányzati képviselője, melyen igazgatóságunk képviselői és a projekt menedzser tájékoztatták az érintetteket a kiválasztott lehetséges műszaki beavatkozásról. 2011 májusában elkészült a Részletes Megvalósíthatósági Tanulmány.

2011 novemberében a Tényfeltárás eredményeire alapozottan elkészült a Műszaki Beavatkozási Terv (MBT). A tervet az I. fokú környezetvédelmi hatóság elbírálta, azok 2011. december 28. napjától jogerősek.

2011 decemberében Békéscsaba Közgylésének Pénzügyi Gazdasági és Városfejlesztési Bizottságának ülésén Bak Sándor igazgató úr adott tájékoztatást a 2011. évi tevékenységről a KEOP pályázat jelenlegi állásáról és a jövő feladatairól.

2011 novemberében a 2. forduló pályázati dokumentáció elbírálása megtörtént, amely 2012. június hónapban támogatást nyert. Jelenleg a támogatási szerződés előkészítése van folyamatban, mellyel párhuzamosan a történnék terület tulajdonosi körével a kártalanítási egyeztető tárgyalások előkészítései. Ezen lépéseket követően – várhatóan 2012 második félévében - kerülhet sor a közbeszerzési eljárás lefolytatására, mely során kerül kiválasztásra a műszaki beavatkozást végző vállalkozó. Az elvégzendő műszaki beavatkozás során a legszennyezettebb területeken lévő közmű vezetékek kiváltását, épületek és burkolatok bontását követően a talajcsere is megvalósul. A kevésbé szennyezett területeken - jellemzően a szennyezési csóva határán - nagy reakcióképességű mikro vas zagy kerül beinjektálásra a talajba, illetve a talajvízbe. A műszaki beavatkozás és a kár-

Folytatás a 15. oldalon ↪

mentesítés 2015-ben zárul le. **Körösladány területek kármentesítése (KEOP- 7.2.4.0/09-2009-002)**

Előzmények: A Körösladányi Magyar-Vietnámi Barátság MgTSz a Budapesti Bőripari Vállalat részére bér munkában króm-cserzett bőrök kikészítését végezte 1978 - 1988 között.

A végtermék és a hulladék is a vállalat tulajdonát képezte, ennek ellenére a króm-cserzett bőr-hulladékot, mely egyéb nehézfémeket is tartalmazott a szövetkezet területén helyezték el, ezzel talaj és talajvíz szennyeződést okozva. A területen 1989-ben elvégzett talajmechanikai vizsgálatok megállapították, hogy a talaj jó vízvezető tulajdonságú, ezért ellenjavallt bármilyen hulladék elhelyezése. Ennek ellenére 1991-ben átmeneti hulladéktárolót alakítottak ki az agyaggödör melletti területen. A Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség javasolta a lerakott hulladék prizmaiba történő átrakását, melyek alá 50 cm-es agyagréteg tömörítést, 2 rétegű PVC fólia-terítést, 30 cm bányahomok terítést, illetve a prizmák körül övárok létesítését kérte. A bőr-hulladék-prizmákat fólia és földtakarással kellett beborítani. A Körös-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség hozzájárult a hulladékdepóniák létesítéséhez. Az átmeneti tárolásra szóló engedélyt 2000. március 31-ig kapta meg a szövetkezet, azzal a feltétellel, hogy a hulladék ártalmatlanításáról gondoskodnia kell. A vállalat ellen felszámolási eljárás indult, a felszámolási vagyont nem nyújtott fedezetet a környezeti kármentesítésre, így az állam feladatává vált.

2001-ben a korábban drénárkokba helyezett hulladékot is felszedték és a föld-

del együtt a prizmák mellé, takarás és egyéb védelem nélkül helyezték el.

A 2008. évben megkezdett kármentesítési munkák a rendelkezésére álló OKKP fedezetből, a területen lévő szennyezett anyag - az egyik prizma és a védelem nélküli bőr-hulladék, összesen 5540 m³ mennyiség - kitermelése, elszállítása, hulladéklerakóban való elhelyezése és ártalmatlanítása 2009. április 30-i határidőre megtörtént. A teljes kármentesítési feladat elvégzése még a fentiekben leírt beavatkozási folyamattal nem teljesült.

2009. évben igazgatóságunk KEOP Európai Unió pályázatát nyújtott be, a területen maradó hulladékprizma, a régi anyagnyerő gödör szennyezett iszaptartalmának és talajvízének kitermelése, elszállítása, ártalommentes elhelyezése érdekében. A pályázat 1. fordulójában elnyert forrás felhasználásával aktualizáló tényfeltárás készült. 2010-ben Hulladékhasznosítási Tanulmány, valamint az Előzetes Megvalósíthatósági Tanulmány (EMT) készült a területről.

2011-ben elkészült a Részletes Megvalósíthatósági Tanulmány (RMT), valamint az annak adataira épülő Műszaki Beavatkozási Terv, melyeket az I. fokú környezetvédelmi hatósághoz 2011 évben benyújtottuk.

A 2012. januárjában benyújtott 2. forduló pályázati dokumentáció elbírálása megtörtént, amely 2012. június hónapban támogatást nyert. Jelenleg a támogatási szerződés előkészítése van folyamatban. Várhatóan 2012 második félévében kerülhet sor a közbeszerzési eljárás lefolytatására, mely során kiválasztásra kerül a műszaki beavatkozást végző vállalkozó. A területen található hulladékprizma kitermelése, elszállítása és engedélyes le-

rakóban történő elhelyezése az elvégzendő műszaki beavatkozás során fog megtörténni. Ezt követően a régi anyagnyerő gödör szennyezett iszap és talajvíz kitermelése és ártalommentesítésre az elszállítása történik meg. A műszaki beavatkozás és a kármentesítés várhatóan 2015 első félévében fejeződik be.

Juhász András

Vagyonátadás a Nemzeti Környezetügyi Intézet Körös-vidéki Kirendeltsége részére

A 2012. évi Hírlevél 1. számában már beszámoltunk arról, hogy a vízügyi igazgatóságokat érintő jogszabályváltozások miatt indokolt és szükségszerű volt igazgatóságunk szervezeti felépítésének átalakítása. A Nemzeti Környezetügyi Intézet Körös-vidéki Kirendeltségének személyi állománya - döntően az igazgatóság korábbi Vízgazdálkodási Osztály és Víziközmű Osztály kiváló munkavállalói - az igazgatóság Gyula, Városház utca 26. szám alatti központi épületében került elhelyezésre. A munkavégzéshez szükséges technikai és tárgyi feltételek megteremtése megoldandó feladat elé állította az igazgatóságot. Konstruktív együttműködés és folyamatos egyeztetés eredményeként született meg a NeKI Körös-Vidéki Kirendeltsége és a Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság megállapodása, melynek alapján az épület 2. emeletén 6 iroda, földszinti részén pedig 1 akadálymentesített iroda szolgálja a jö-

vőben a NeKI dolgozóinak elhelyezését. Az irodákhoz tartozó bútorok és berendezési tárgyak, valamint számítástechnikai eszközök átadása szintén az eredményes munkavégzést segíti. A székházban található egyéb közösségi helyiségek, akadálymentesített tárgyaló és nagyterem használata - igénybejelentés alapján - továbbra is rendelkezésre áll a kirendeltség munkatársai számára.

A vagyonátadás tekintetében az igazgatóság következetesen törekedett arra, hogy a megállapodással a két területi szervezet közös és magas színvonalú munkavégzését segítse.

A mindennapjainkban folyamatosan jelen lévő változások mellett örömmel tapasztaljuk, hogy a régi (most már NeKI-s) munkatársakkal fennálló, több éves, jó szakmai és emberi kapcsolataink továbbra is biztos alapon állnak.

Dr. Varga Petra

A Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör látogatása a Gyulai Duzzasztónál

Az igazgatóság nyugdíjasaiból, illetve a vízügyi múlt iránt elkötelezett aktív kollégákból két és fél éve alakult és folyamatosan bővülő taglétszámú Bodoki Károly Vízügyi Múzeum Baráti Kör tevékenységéről az érdeklődő legutóbb a Hírlevél előző számában olvashatott, de az azóta eltelt időszakban is aktív munkát folytattunk, melyről szeretnék most beszámolni.

Többek között:

- a Baráti kör vezetősége május 6-án Bak Sándor igazgató úrral találkozott és beszélte meg elképzeléseit,
- projekt ötleteket adtunk az igazgatóságnak a 2014-2021 közötti időszakra vonatkozóan (javasoltuk, hogy - ha lehetősége adódik rá - kerüljön pályázat benyújtásra a Hosszúfoki Bodoky Károly Vízügyi Múzeum területének és profiljának további bővítésére, a Tájvízház Projekt továbbfejlesztésére, a klaszszikus, hagyományos gátórház komplexumok (Peres, Curgó, Békésszentandrás, Veszei) skanzszerű felújítására, a gőzüzemű szivattyútelepek kerékpár-, illetve vizitúra útvonallal való öss-

szekötésére, a nagyműtárgyaink, vízilétesítményeink látogatóbaráttá alakítására, megközelíthetőségének biztosítására),
- javaslatot tettünk a Békésszentandrás Vízlépcső átadásának 70 éves évfordulójára tervezett ünnepség forgatókönyvére,
A korábbi évek hagyományainak megfelelően (a Vízügyi Múzeum kiállító helyei közül a Peresi bemutató ház, illetve a Hosszúfoki múzeum épület után) május végén a Gyulai duzzasztómű kezelőépületében lévő kiállító szoba, illetve az irányító helyiség tavaszi nagytakarítást végeztük el.
A Gyulai Szakasz mérnökség az épületet példás rendben

tartja, Baráti Körünk tagjai a kiállító szobában lévő vitrineket szabadította meg a pókhálótól, rendezte át a korabeli dokumentumokat, tisztította meg a relaxákat. Sajnos a makett belső kitarításával mi is adósok maradtunk, mivel az üvegfedél szétszedése meghaladta képességeinket, üveges szakember segítségét kell majd kérni a felnyitásához.
A munka befejezése után kisfilmet nézhattünk meg a tűsgát elbontásáról, szoba került az Élővíz-csatorna vízpótlása, történeteket hallhattunk a tömlősgát építésének körülményeiről.
A napot szalonnasütéssel koronáztuk meg.
Szeretnénk köszönetet mon-

dani ifj. Szalai Sándor gátörnek és feleségének a vendéglátásért, Vigh Eleknek a jókedvéért és a harmónika szóért, Dénes Györgynek a szakmai tájékoztatóért.
Július és augusztus hónapban Baráti Körünk nyári szünetet tart, legközelebb - munkaterv szerint - szeptember második keddjén találkozunk. Ekkor (de egyébként bármikor) szeretettel várjuk azon nyugdíjas és aktív vízügyes kollégák bekapcsolódását munkánkba, akik szimpatizálnak tevékenységünkkel, illetve úgy érzik, hogy hozzá tudnak járulni vállalt céljaink sikeréhez.

Kőváriné Szabó Erzsébet

„KOR-TÁRS” – Vidám Gyulanap Gyulán, áprilisi bolondságokkal

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium „Kor-Társ” Idősügyi Program 2012. keretében, Gyula Város Polgármesteri Hivatala megrendezte 2012. április 12-én a „Vidám Gyulanap Gyulán, áprilisi bolondságokkal” című vetélkedőt. Helyszín a Városi Tornacsarnok volt. Igazgatóságunk Szivárvány Nyugdíjas Klubja benevezett a vetélkedőre, a feltételeknek megfelelően 5 fő nyugdíjas és 5 fő unoka részvételével.

A három órás vetélkedőt a 9 résztvevő csapat közötti sportos, játékos, szellemes erőösszezapások jellemezték. Ilyenek voltak például a Kossuth tértől a várig, idegenvezetés tréfásan, labdarúgás lajhár módra kapuvonalra, vagy a csípőtorna karikával. A feladatok között volt versírás a csapatról, vagy a városról, melyet 5 perc alatt kellett teljesíteni.

Csapatunk az alábbi verset fabrikálta:

*A vízügyes öregek és fiatalok,
Együtt töltik el a napot,*

*Egész napos vidámsággal,
Áprilisi bolondsággal.
Ha árvíz van helytállunk,
Ha helyzet van mókázunk.
Egy nagy család része ez a csapat,
Büszkén viseljük jelenünket és múltunkat.*

Színesítette az eseményt, hogy minden csapat saját megkülönböztető szerelésben volt. Csapatunk teljesen „komolyan” vette a játékot, sok időt fordítottunk a felkészülésre. Ennek ellenére „csak” a második helyezettnek járó 20 kg banánt vehettük át, a díjakat átadó dr. Görgényi Ernő polgármester úrtól.

A Szivárvány Nyugdíjas Klub nevében megköszönöm az igazgatóság vezetőinek és aktív dolgozóinak, hogy személyesen szurkoltak a helyszínen csapatunknak.

Tokaji Istvánné

Személyügyi hírek

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonyt létesített:

- **Kurucz Máté** ügyintéző munkakörben, 2012. június 1-től a Gyulai Szakasz mérnökségnél.
- **Fekete Árpád** gátőr munkakörben, 2012. június 5-től a Szeghalmi Szakasz mérnökségnél.
- **Számfira János** vízkészlet-gazdálkodási ügyintéző munkakörben, 2012. június 11-től a Vízgazdálkodási Osztálynál.

Igazgatóságunknál közalkalmazotti munkaviszonya nyugdíjba vonulása miatt megszűnt:

- **Nagy Józsefné** TB ügyintéző munkakörben, 2012. június 30-ával a Gazdasági Osztálynál.

A április-május-június időszakban:

30 éves jubileumi jutalomban részesült

- **Nagy Lajos** hegesztő, a Műszaki Biztonsági Szolgálatnál /2012.04.23./

40 éves jubileumi jutalomban részesült

- **Klein István** könnyű-és nehézszerkezet, gépszerező, a Szarvasi Szakasz mérnökségnél /2012.04.24./

Oroján István

Véradás

Május 31-én kihelyezett önkéntes véradást szerveztünk igazgatóságunk nagytermében, melyről tájékoztattuk a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség, a földhivatal és az ügyészség dolgozóit is, hogy minél többen tudjanak segíteni a bajbajutott és a vérkészítményekre szoruló embereken. Mint Gábor Gréta vöröskeresztes koordinátortól - a véradás szervezőjétől – megtudtuk, a véradásra 26-an jelentkeztek, ebből 3-an nem feleltek meg az egészségügyi követelményeknek, így tehát 23 véradó nyújtott segítő kezét ezzel mentett életet. A véradók többsége igazgatóságunk segíteni akaró munkatársa volt.

A vöröskereszt ajándékkal is kedveskedett a résztvevőknek. Orosháza-Gyopárosfürdő fürdőbelépőket adományozott a Magyar Vöröskereszt Békés Megyei Szervezetének, a jegyeket a szervezet az önkénteseknek adta és adja a jövőben is át, ezáltal kifejezve megbecsülését rendszeres és új véradónak. Az adományjegy egy éven belül bármikor felhasználható és a fürdő valamennyi szolgáltatása térítésmentes vehető igénybe vele.

Igazgatóságunk vöröskeresztes koordinátora elmondta, hogy a korábbi és a jelenlegi akció sikerére való tekintettel a jövőben is szerveznek önkéntes véradásokat, szeretettel várják a segíteni akaró és tudó munkatársakat.

Kaczkó Zita

Nyugdíjas búcsúztató

Április 16-án igazgatóságunk vezetői rövid ünnepség keretében köszönték meg azon nyugdíjas kollégánok és kollégák sokéves áldozatos munkáját, akik az elmúlt másfél évben vonultak nyugdíjba. Bár eltérő hosszúságú időt töltöttek el nálunk, más és más beosztásban dolgoztak, de egy dolog biztosan közös bennük: valamennyien a „vízügyet szolgálták”.

Az ünnepségre meghívott munkatársaink: Bakos Mária, Pallesné Csomós Éva, Petróczky Edit, Wágner Mária, Köllös Ferenc, Laukó Mihály, Miskó József, Pettner Ferenc, Török Bálint, Vadi Gábor

A megjelenteket Máncz István: Az életkorok öröme című írásával köszöntöttük, melyet Torzsa Ibolya kolléganőnk előadásában hallgathattak meg a résztvevők. Ezután Bak Sándor igazgató úr köszöntötte a nyugdíjba vonuló munkatársakat. Köszöntőjében elmondta, azért szervezték meg az ünnepséget, mert fontosnak tartják, hogy méltóképpen búcsúzzanak el azoktól a munkatársaktól, akikkel közösek voltak mindennapjaik. Az igazgatóságnál eltöltött szolgálati idejük óriási érték, hiszen ez a vízügy történelmének egy szelete, és ez a „finom gépezet” nem működött volna lelkiismeretes munkájuk nélkül. Kívánta, hogy találják meg azokat a feladatokat a jövőben, amelyek teljessé teszik életük következő szakaszát. Ezzel kapcsolatban Albert Schweitzer szavait idézte a jelenlévőknek:

„Olyan fiatal vagy mint a reményeid, olyan öreg, mint a kétségeid.

Olyan fiatal, mint az önbizalmad, olyan öreg, mint a félelmed.

Fiatal, mint a hited; öreg, mint a csüggedésed.

Fiatal vagy, amíg befogadod a szépség, az öröm, a merészség, a nagyság

- az ember, a föld, a végtelenség hírnökeit.

Csak akkor öregszel meg, ha már nem szárnyalsz,

és hagyod, hogy a pesszimizmus és cinizmus megeméssze a szívedet.”

Tevékeny, örömeiben gazdag nyugdíjas éveket kívánva, ajándékkal köszönte meg minden nyugdíjba vonuló munkatársának sok éves felelősségteljes munkáját.

Kaczkó Zita

A Költészet Napja - 24 órás versmondás Békéscsabán

A Békéscsabai Jókai Színház és a Cervinus Teátrum a Költészet Napja alkalmából irodalmi fesztiválra hívott minden verset szerető olvasót, alkotót, költőt, színművészt, színiiskolást. Békéscsaba és Békés megye lakossága 24 órán keresztül verseket mondhatott és hallgathatott Békéscsabán az Ibsen Ház udvarán, népszerű színművészek, alkotók és előadók társaságában.

Április 10-én 12 órakor megszólalt a gong, elindult a verselés...

... pontosan 19 órája folyt már a versmondás az Ibsen Házban, a 272-dik versmondóval, öt óra volt hátra, mikor is - fél egykor (éjjel!) - megérkezett igazgatóságunk lelkes, ámde kicsit álmos csapata, Bak Sándor igazgató úr vezetésével. A csapat tagjai szeméből hamar elszállt az álmoság, mikor elkezdődött a „mi fél óránk”, amelyet ki kellett tölteni versekkel. Többek között József Attila, Vörösmarty Mihály, Pilinszky János, Petőfi Sándor verseket hoztunk, és nem is gondoltuk milyen hosszú egy fél óra. Mikor elmondtuk azokat a verseket, amelyekkel készültünk, kiderült, hogy még mindig van 10 percünk, amely alatt nem szabadott, hogy megszakadjon a verselés, így aztán még szerencse, hogy voltak „tartalék” verseink és versmondóink, valamint verses kötetünk, amelyből fel lehetett olvasni.

Csapatunkat a Hír6 internetes hírportál tulajdonosa, Ignác Mihály és vendége, a Jászai Mari-díjas színművész Rubold Ödön követte.

A kitűzött célt a szervezőknek sikerült elérniük, 24 órán keresztül szünet nélkül folyt a verselés az Ibsen Házban. Jó volt látni, hogy a vers szeretete összehozza az embereket, és hogy a késői (vagy korai?) időpont ellenére is hozzájárult igazgatóságunk kis csapata e nemes feladat teljesítéséhez.

Kaczko Zita

MHT szakmai tanulmányutat szerveztünk Szlovákiába és Ausztriába

A Magyar Hidrológiai Társaság Békés Megyei Területi Szervezete 2012. május 20 - 24. között szakmai tanulmányutat szervezett Szlovákia középső és nyugati, valamint Ausztria (Bécs) területén lévő jelentősebb felszíni vizek és vízgazdálkodási létesítmények megismerésére. Utunk során kiemelt figyelmet fordítottunk a nemes- és színesfém-bányászat, a víztározás, a víz-erő-hasznosítás helyzetének tanulmányozására.

A szakmai program összeállításában és lebonyolításában nagy segítséget kaptunk az Észak-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság (Győr) illetékes kollégáitól (Dunai Ferenc osztályvezető, Sümegi Zsolt osztályvezető helyettes, Tatai Róbert szakaszmérnökség-vezetőhelyettes), akiknek a munkáját ezúton is nagy

tisztelettel megköszönjük. A tanulmányút 43 fős csapata az együtt töltött 5 nap alatt bejárta a Garam-, az Árva-, a Vág-, a Duna vízgyűjtőjének és folyómedrének egyes jelentős szakaszait.

Tanulmányutunk első napján megismerkedtünk a bányavárosokkal (Körmöcbánya, Selmecebánya, Besztercebánya) és az ott folytatott bányászati tevékenységgel. Mint az sokunk előtt ismert, Körmöcbánya elsősorban az arany-, Selmecebánya az ezüst-, Besztercebánya pedig a rézbányászat központja volt. Körmöcbánya verőfényes napsütésben fürdő, festői főterét és városközpontját madártávlatból, a Szent Katalin vártemplom tornyából is megcsodálhattuk. Ezt követően a város Pénz- és Érme Múzeumában ismerkedtünk meg az 1200-as években

megkezdett színesfém-bányászati tevékenységgel és a különböző történelmi korok, akkor még valódi nemesfém-tartalmú pénzérmével.

A világörökség részét képező (1993 óta) Selmecebányán a város központjában nagyon kellemes sétát tettünk. Először is a Fritz-háznál álltunk meg, mely korábban a Mária Terézia által 1763-ban alapított Bányászati Akadémia épülete volt. (Valamennyi olvasónk előtt ismert, hogy ez a selmecebányai Bányászati Akadémia volt a Soproni Erdészeti Egyetem, valamint a Miskolci Egyetem Bányamérnöki Karának elődje. Így nem csodálkoztunk azon, hogy az egyik, hidrogeológiai végzettségű útitársunk egy picit megilletődve, percekig állt a nagy múltú iskola épülete előtt.)

Első napunk utolsó bányavá-

rosában, Besztercebányán is volt még kintársunk egy kis városnézésre, melynek során a főteret és annak környékét kerestük fel.

Utunk második napján - a szlovák vízügyes kollégák közreműködésével - megnéztük Szlovákia legnagyobb víztározóját. A Liptovská Mara-i (Liptószentmária) víztározó Szlovákia térfogatilag legnagyobb víztározója. A víztározót üzemeltető szervezet vezetőjének irányításával, a víztározó gátjának üzemellenőrzését biztosító alagútrendszer bejárva, jutottunk fel a vízkivételi műtárgy tetejére, majd onnan a duzzasztógát koronájára. Utunk során közvetlen közelről tanulmányozhattuk a gát belsejében lévő csővezetékrendszert, melyek a turbinák vízellátását biztosítják. Volt alkalmunk az üzemirá-

Folytatás a 19. oldalon →

nyítást végző épület diszpécser helyisé-
gének megtekintésére, sőt az árapasztó
műtárgy szegmensgátas elzárásának
működés közbeni megfigyelésére is.

A több órás szakmai program után Ár-
va-vára várt bennünket. Itt egy nagyon
alapos angol nyelvű idegenvezetés so-
rán a vár minden szegletét bejártuk, így
623 db lépcső leküzdésével a vár fel-
legvárának legfelső szintjére is feljutot-
tunk. Ezen nem mindennapi helyszínről
kitekintve gyönyörködhettünk az Árva
folyó kanyargós völgyében is.

Következő megállónk Szlovákia terüle-
tileg legnagyobb, térfogatilag a máso-
dik legnagyobb víztározója, az Árvai-
víztározó volt. Itt nemcsak a tározót,
hanem annak duzzasztógátját, valamint
a hozzákapcsolódó erőművet is meg-
szemléltük. Ugyancsak közvetlen kö-
zelről tanulmányoztuk az Árva folyón
található Turdossini duzzasztó- és erő-
művet is.

A harmadik napon, Zsolnától a Vág
folyó völgyében utazva, számtalan he-
lyen láttuk a főmeder és a vele párhuz-
amos üzemvízcsatorna szétválását,
valamint összeolvadását, miközben
autóbuszunkból megszemlélhettük
Lipovec, Hricov, Miksová, Povazská
Bystrica, Nosice, Ladce, Ilava, Dubnica
nad Váhom, Trencín, Kostolná, Nové
Mesto n.V., Horná Streda, Madunice
duzzasztó- és vízierőműveit. Nosice
duzzasztó- és erőművénel megállva pil-
lantottunk rá a Vág ezen – a műholdfel-
vétel alapján igen érdekes, hattyúnyak
alakú alaprajzú víztározó - különleges
létesítményére. A helyszínen tapasztalt
több méteres vízszinthiány következté-
ben, ugyanakkor a nosicei duzzasztó-
és erőmű környéke nem mutatott párat-
lan szépségű látványt. A „duzzasztó- és
erőművek völgyéből” Nagyszombat
híres városába utaztunk. Itt felkerestük
a budapesti Eötvös Lóránd Tudomány
Egyetem (ELTE) jogelődjének számító,
Pázmány Péter által, 1635-ben alapított
jezsuita egyetem épületét és a mellette
lévő egyetemi templomot.

Napi túránk utolsó állomásán, Pozsony-
ban egy rövid sétát téve tiszteletünket
tettük a Szent Márton Dómnál (a koroná-
zó templomnál), a Mihály-toronynál,
a belváros főterén. Pozsonyi városnéző
sétája során, a szinte kivétel nélkül víz-
ügyes szakemberekből álló csoportunk
azt is megtapasztalhatta, hogy milyen
intenzitású a csapadék akkor, amikor fél
óra alatt kb. 50-60 mm csapadék hullik

A tanulmányút résztvevői a Liptovská Mara duzzasztómű vízkivételi műtárgyánál

le. (Csodálatos látvány, ha az ember
egy száraz, esőtől védett helyről nézheti
e jelenséget végig. Ez sajnos nem min-
denkinek sikerült a csoportból.) Szóval,
helyenként kicsit megázottan, kellően
elfáradva érkezünk meg a hegyeshalmi
szállásunkra.

Tanulmányutunk negyedik napján
Ausztriába (Bécsbe) utaztunk. Bé-
csi utunk alkalmával igénybe vettük a
Freudenau duzzasztó és erőmű üze-
meltető szervezete által végzett – mú-
zeumi belépőjegyhez hasonló díjazású
– kalauzolás, melynek során alaposan
megismertük a szabályozás előtti bécsi
Duna szakasz jellemzőit, valamint az
1998-ban átadott duzzasztó- és vízierő-
művet. Az utóbbi létesítmény vízügyi
vonatkozású létesítményeit a helyszí-
nen be is tudtuk járni. Meg kell jegyez-
nünk, hogy nagyon igényes, kulturált,
angol nyelvű szakmai vezetésben volt
részünk. A hajdani Osztrák-Magyar
Monarchia fővárosának hívogató csá-
bitását elfogadva, körbejártuk Bécs bel-
városának talán legismertebb részeit:
Maria-Theresien Platz, Neue Hofburg,
Hofburg, Josefsplatz, Michaelerplatz,
Kohlmarkt, Graben, Stephansdom,
Kärtner Strasse, Opera, Musikverien. A
Hofburgban audioguide-os vezetéssel
alaposan megnéztük a Császári Étkész-
let kiállítását, a Sissi Múzeumot és Csá-
szári Lakosztályok kiállítását. Sokunk
számára hatalmas élmény volt pár pil-
lanatra megállni a császár íróasztalánál,
vagy Sissi császárné, magyar királynő
tornaeszközeinél. A belvárosi séta és

múzeumlátogatás után még egy nagyon
kellemes sétát tettünk a késő délutáni
napfényben pompázó Schönbrunni kas-
tély kertjében, majd visszatértünk szál-
lásunkra.

Utunk ötödik, utolsó napján még arra
is futotta erőnkől és figyelmünkől,
hogy - a győri vízügyes kollégák szak-
mai iránymutatásával - a helyszínen
bejárjuk Dunakiliti duzzasztóművét, a
kapcsolódó fenékküszöböt, a szlovák
oldalon lévő, de a Duna régi medrének
és a Szigetköznek a vízutánpótlását
biztosító vízatadórendszert, a rafting-
pályát, az üzemvízcsatornát, a Vajka-
Keszölcés közötti kompot, a bőszi duz-
zasztóművet.

A felsoroltakból is jól érzékelhető,
hogy rendkívül sok szakmai, de kultu-
rális és történelmi ismerettel gazdagod-
va érkezünk meg tanulmányutunkról,
melynek megvalósításában, a részvételi
díjak támogatásában kiemelt szerepet
vállalt az MHT Békés Megyei Területi
Szervezete. Ezúton is kihangsúlyozot-
tan megköszönjük ezt a támogatást!
A tanulmányút résztvevőinek is külön
köszönetünket fejezzük ki a rendkívül
fegyelmezett, a több napon keresztül
közel 12-14 órás talponlétet igénylő, fi-
zikai terhelést is elviselő részvételért és
lelkes hozzáállásért.

Bízunk benne, hogy a jövőben is adó-
dik lehetőségünk hasonlóan színvona-
las tanulmányút megszervezésére és
lebonyolítására.

Réti László

Kirándulás Prágában

2012. április 6-10.

A tisztújításon átesett Ifjú-sági Klub szervezésében ugyan nem ez volt az első program, de az első kirándulás igen. Két kisbusznyi kíváncsi turista, azaz 14 fő gyűlt össze, akik közül mindenki lelkesen várta az utat. Körülbelül 8 óra vidám kocsikázás után elfoglalta a csapat a szálláshelyét. Az időjárásra komolyabb panasz nem volt, azt a kevés kis kellemetlenséget is ki lehetett küszöbölni esernyővel, melegebb öltözékekkel, vagy egy kis lélekmelegítővel. A lelkes társaság hamar nekilátott a város felfedezésének. Volt, aki a Sörmentén Prágában című könyv alapján próbálta bejárni a várost, más az emlékeire hagyatkozva próbálta újra megcsodálni a város látványosságait és volt, aki csak sodródott a többiekhez csapódva, miközben bámulta Európa egyik legszebb fővárosát. Mikorra már a biztos támpontot nyújtó tömegközlekedés bezárta kapuit derült csak ki, hogy tulajdonképpen senkinél nincs térkép, amivel visszakalauzolhatná magát a külvárosban található szállásra. A lustábbak taxival, a hibbantabbak (akik persze taktikusan a prágai sörökre tartalékolták pénzüket) gyalog értek

vissza a szállásra. A második nap programja az utazás kivételével ugyanaz volt, persze ez nem zavart senkit, ugyanis így újabb és újabb látóivalokkal és sörözőkkel ismerkedhetett meg. A harmadik napon idegenvezető várta a társaságot, majd bővítette mindenki ismeretét a prágai vár (Hradzsín) és környékének történetéről, érdekességeiről. A helyi gasztronómia sajátosságait sem hagyta ki senki, e nélkül nem is lehet sehonnan hazamenni. Az egyik leghíresebb söröző sem maradt mentes egy fél tucat békés megyei legénytől. Eleinte szimpla turistának tüntek a csapos számára, majd miután a napi bevétel jelentős része már a viharsarki pénztárcákból származott, máris megmutatta magyar szavak kíséretében, hogy hogyan is lehet náluk előre asztalt foglalni. A hazautat csak az a tudat árnyékolta be, hogy másnap mindenkinek a munkahelyén kellett megjelenie. Na meg az izgulás, hogy kopogó tankkal el lehet-e jutni a következő benzinkútig. A kirándulás legfontosabb kérdése pedig: „Jövőre mehet Warsó Krakóval?”

Jobbágy Zoltán

Tour de Turda

Ez a hangzatos cím fogalmazódott meg bennünk kerékpárúránk során. Volt időnk gondolkozni, ugyanis kerekítve 600 km-t sikerült idén megtenni. Május 21-én indultunk Gyuláról négyen biciklin (Jobbágy Zoltán, Láza Tibor, Lukács Béla, Mezei Zoltán) és ketten gépkocsival (id. Jobbágy Zoltán, Sik István) minket óvva, úti célunk Torockó volt. Megközelítőleg 300 km-t kellett odáig megtenni, amit taktikusan 3 napra osztottunk szét. Első nap 90 km-t tekerve Körösbökényig jutottunk el. Először rövid távon Kisjenőtől kerékpárosok kísérték bennünket, majd pedig kitartóbb társ talált ránk a szembeszél személyében, ő pedig hűsleges társként következő napon sem tágított mellőlünk. Ám még mielőtt a második napnak nekivágtunk volna megvendégelték minket a körösbökényi gátórházban a kinti vízgyűes kollégák egy kiadós vacsorával, melyben Varga Melinda és Probszt Károly, utóbbi személyes jelenléttel segített nekünk. Második napunk során egyre mélyebben hatoltunk be a Fehér-Körös völgyébe, az Avram Iancu kultusz jelei pedig egyre szaporodtak, ami azt jelentette, közeledtünk a mócok központjába. Állandó kísérőnk (persze nem a szerviz kocsira kell gondolni) a szembeszél, segítségül hívta erősebb rokonát a „szembeorkánt”, így az aznapi 80 kilométer utolsó 10 kilométere 10 kalandmesterré változott. Egy dolognak örültünk nagyon, még a vihar előtt érkezünk meg a kiszemelt panzióba Brádra. A finom és kiadós vacsora mellé még cigi füstöt is kaptunk kedves vendéglátóinktól. A harmadik nap volt már az igazán látványos, ha a tájat is figyelhettük nem csak a kamionokat, amik tulajdonképpen a legjobb minőségű úttól a legrosszabb minőségűig mindenhol megjelentek. A Fehér-Körös felső szakaszán már egyre meredekebb volt a terep, a vízgyűjtő gerincére érni, pedig nem csak komolyabb erőpróba, hanem néhol hosszabb gyalogos üzemmódra váltást is igénybe vett. A hegygerinc tetejére éréskor mindenki tudja, hogy a komoly munkának meg van a jutalma. Ez esetben a lefelé száguldás. Villámgyorsan Abrudbányára értünk a lejtőn, ahonnan az Aranyos völgyébe vezetett tovább az utunk. A völgy nem csak kerékpárról gyönyörű, de autóval is érdemes átkelni a vidéken. Szép lassan közeledtünk Torockóhoz, már 120-at mutatott az óra. Láza Tibi is sikeresen felért az utolsó emelkedőn is, ami azért volt érdekes, mert egyik térde felmondta a nagy emelkedők után a szolgálatot, így néha egy lábbal tekert. De annyi baj legyen, az út felén túl voltunk, innen egy lábbal is menni fog, legyintett Tibor.

A torockói táj szépségét kár leírni, mert aki látta, annak nem kell ecsetelni, szavakkal pedig szinte lehetetlen visszaadni. Aki nem látta menjen el legalább egyszer. Két nap pihenőt iktattunk be a naptárunkba, mielőtt haza indultunk volna. Egyik napunkat a futurisztikus berendezésű tordai sóbánya (innen a főcím) megtekintésére „pazaroltuk el”, a másikat pedig a Székelykő megmászására. A két nap „pihenő” után új fogalommal bővült kerékpározási szokásaink repertoárja. Eső. Szűk 90 kilométert kellett megtenni esőben Verespatakig, a visszaút első napjának következő megállójáig. Jóformán hiába öltöztünk vízálló ruhába, szépen alá lehet izzadni. Két oldalról áztunk rendre át. Ezzel nem lett volna baj, ha nem csökken le a hőmérséklet néhol 10

Folytatás a 21. oldalon →

oC-ra. Megállás nélkül (na jó egyszer teáztunk) száguldottunk Verespatak felé, leküzdöttük az utolsó lélekromboló végelláthatatlan emelkedőt is, végül egy asztalosműhelyen keresztülvergődve elfoglalhattuk szobáinkat, amit gyorsan át is alakítottunk egy mosoda szárítoszobájává. Megérkezésünk után 1 perccel az eső is elállt. Száradás után magyar nyelvű idegenvezetés mellett jártuk be az egykoron virágzó, ma erősen pusztuló települést. A helyi bányászat történetét, jövőbeni lehetőségeit is megismerhettük. Utolsó előtti napunk ismét egy komolyabb és kalandosabb 130 km-es szakasz volt. Időben indulunk a nagy távra való tekintettel. Egyvalakinél tudtunk csak korábban kelni, mégpedig az esőnél, de 9 óra körül már ő is ereje teljében volt. Taktikát váltottunk. Fedél alatt próbáltuk meg kivárni, míg kifárad a fentről érkező áldás. Sajnos jól kialudta magát. Kénytelenek voltunk esőben folytatni az utat. Hol elállt, hol eleredt, de szerencsére a nagyját mindig fedél alatt vészeltük át. Az Aranyos-völgyben haladtunk a vízgyűjtő teteje felé. Meddig emelkedik még ez a ***? Megint esik. Ááááá... Megint emelkedik. Na, én tolom egy kicsit. Na, leveszem az esőkabátot. Felvettem, mehetünk. Na, én tolom. Lemaradt. Esik. Itt vagyok. Nyomjuk. Ott a teteje. Nem igaz hogy még mindig nincs vége. Vége lett. A tetőre érve meghallgatásra talált a sóhajunk és új vízválasztót elérve, oda már nem volt energiája követni minket az esőnek. Az emelkedő mellett őt is sikerült legyőznie. A túra egyik legfelejthetlenebb része következett, ami valószínűleg csak nekünk, alföldi gyerekeknek volt szokatlan. 20 kilométernyi szerpentinnel tagolt lejtő következett, ahol csak arra

kellett figyelni, ne szálljunk el a kanyarban. Összesen 1 kocsit előzött meg ez idő alatt minket. A menetszél által megszáradva érkeztünk el a Fekete-Körös völgyébe, ahol eszünkbe jutott, hogy a szállás még egy vízgyűjtővel arébb lesz, mégpedig Menyházán. Újabb emelkedés és kaptatás következett, ezúttal az erdőben kavicsból és sárból álló utakon. A fák sűrűje nem akart kérésre ritkulni. Ismét lihegve sikerült csak a hegy tetejére érni, viszont ismét lejtő várt minket, egy apró meglepetéssel. A kavicsos földúton nem lehet száguldozni esés nélkül. Nem vártunk az esésre, inkább mindenki laposra koptatta a fékét, hogy épségben Menyházára érjen a kerékpárnak csúfolt sárgombolyagjával. Ez is megérte. Az erdei biciklizés is új élmény volt mindenki számára. A kísérő kocsit is új élménnyel gazdagodott, mire a hegyet megkerülve Menyházára ért. Mégpedig az egy kilométerre

eső legtöbb útjavítás élményével. Bak Sándor igazgató úr segítségével monyászi szállásunkon laktató vacsorával és fáradtságűző pálinkával fogadtak a romániai vízgyűesek. A legnagyobb örömet mégis a tusoló és a melegvíz nyújtotta mindannyiunk számára. Utolsó napunkra (itt már furcsa módon a naptejet is elő kellett venni) már csak 110 km maradt hátra, amit akár hamar le is tudhattunk volna, amennyiben az utolsó 30000 méteren nem találkoztunk volna régi ismerősünkkel, a szembe-széllel, aki tiszteletünkre meggondolta magát és másik irányt választott, hogy velünk lehessen. Mire átléptük a határt, hűsége társunk is kifáradt. Felmerül a kérdés. Megérte? Meg hát! Jövőre is megyünk majd valahova, de addig is augusztusban bortúra Ópálosra. Kerékpárral.

Jobbágy Zoltán

Gyermek és ifjúsági nap

A TeSzedd akciója utáni hétvégén, 2012. június 9-én sem árválkodott üresen a Szanazugi Védelmi Központ épülete, pláne hogy beköszöntött a jó idő. Gyerekek zsvijától lett egyre hangosabb az épület 9 óra után. Közel 40 gyerek érezte jól magát ezen a napon. A szórakoztatásukról két arcfestő - akikhez később harci bemutatót tartó fiatalok csatla-

koztak -, két óvónő, néhány lelkes vízgyűes dolgozó és végül egy ugrálóvár gondoskodott. Volt bábszínházi előadás, melyet sok kíváncsi szempár kísért érdeklőve. Vetélkedőt is szerveztünk, melynek eredményeként a résztvevő csemeték csokival, csecsebecsével, üdítővel, valamint jégkrémmel gyarapodtak. A jégkrém persze csak az ebédre készített pap-

rikás krumpli elfogyasztása után járt. Kásáné Roni fánkjai, melyet a gyermekeknek süített - persze azért mindenki jóllakhatott belőle - osztatlan sikert arattak. A nagyobbak kajakozhattak, a párt találók pedig csocsózhattak is. A gyerekek felől panasz nem érkezett, így az összkép alapján kijelenthető, egy jól sikerült rendezvény volt. A sikeres Gyermek és ifjúsági nap köszönhető az anyagi hozzájárulásnak, a személyes szerepvállalásnak, az Ifjúsági Klubnak, az igazgatóságnak, a szakszervezetnek, a Vízügyi Sportegyesületnek és mindenkinek, aki jelenlétével vagy bármilyen tárgyi segítséggel növelni tudta a gyerekeknek szánt nap értékét.

A kicsik kimerülése után előszívárogtak az árnyékból az ifjúsági korosztály és az idősebbek tagjai is. Lábtensz párbaj, majd pedig VSE-Ifi Klub labdarúgó mérkőzés volt a program. Az eredményt a vesztes csapatra való tekintettel nem közöljük, ugyanis eléggé megalázó. Egy biztos, a VSE-nek van még mit tanulnia a labdarúgás nevű sportról. A vesztes csapat jutalma az ugráló vár elpakolása volt. A továbbiakban egy jó hangulatú táncos szórakozás töltötte ki az estét és az éjszakát.

Jobbágy Zoltán

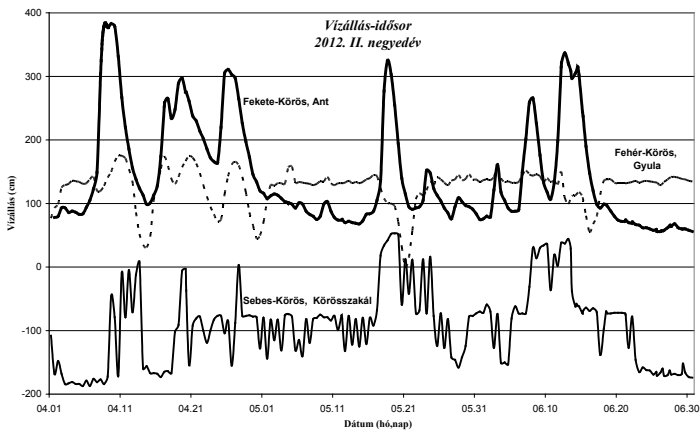

Hidrológia

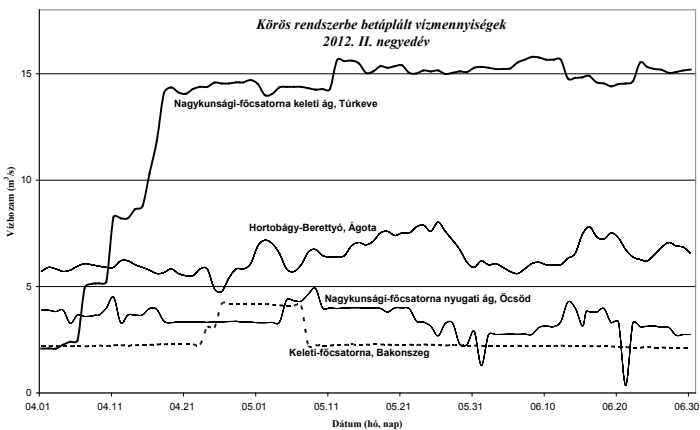
2012. II. negyedév

Változatos képet mutatott az elmúlt negyedév vízjárása. Minden hónapban előfordult egy-, vagy több alkalommal középvízi mederteltséget okozó áradás. Duzzasztóink üzemeltek. Az áradások levonulása idején részleges vízeresztéssel, vagy rövid idejű szüneteltetéssel biztosították a vízmenyiségek levonulását. Kisvízes időszakokban üzemi szintet tartva üzemeltek.

A határon túlról érkező vízmennyiségek folyamatosan csökkentek. Legkisebb értékek június hónap második felében fordultak elő.

A vízkészlet növelése érdekében folytatódott a tiszai víz betáplálása a Körös-rendszerbe. Folyamatos betáplálás történt a Keleti-főcsatornán keresztül Bakonszegnél a Berettyóba, és a Hortobágy-Berettyó-főcsatornán, Ágotánál, valamint a Nagykunsági-főcsatorna keleti és nyugati ágán keresztül. A legjelentősebb mennyiségek április közepétől a Nagykunsági-főcsatorna keleti ágán keresztül Túrkevénél kerültek bevezetésre. A betáplálás mértékét az alábbi grafikon szemlélteti.

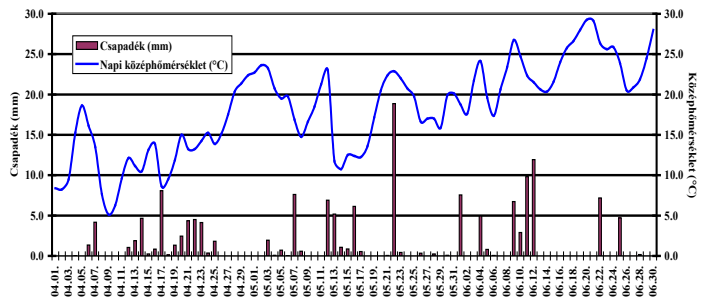
Néhány jellemző állomás vízhozam értéke		április 30-án m³/s	május 31-én m³/s	június 30-án m³/s
Fehér-Körös	Gyula	36,0	18,6	4,90
Fekete-Körös	Sarkad-Malomfok	42,2	21,0	7,90
Kettős-Körös	Békés	82,0	37,9	12,3
Sebes-Körös	Körösszakál	45,3	33,9	4,35
Sebes-Körös	Körösladány	52,9	45,3	9,15
Berettyó	Szeghalom	10,3	8,27	5,61
Hármas-Körös	Gyoma	144	85,5	20,9
Hármas-Körös	Kunszentmárton	172	124	33,2

Kurilla Lajos

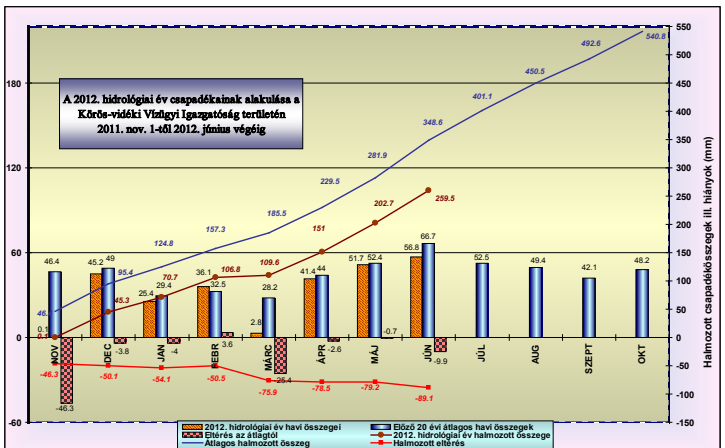
Hidrometeorológia

Az időjárás alakulása az előző negyedévben, 2012. április, május, június hónapokban

A három hónap közös jellemzője a sokéves átlagot lényegesen meghaladó középfőhőmérséklet, és a felmelegedési periódusokban a napi melegrekordok sorozatos meghaladása. Áprilisban a havi középfőhőmérséklet +13,0 °C volt, ami 1,6 °C-kal magasabb a sokéves átlagnál. Az április 10-i hajnali fagy több órán keresztül kitartó -4 és -6 °C közötti hőmérsékletével jelentős károkat okozott. Májusban a havi középfőhőmérséklet +18,3 °C volt, ami 1,3 °C-kal magasabb a sokéves átlagnál. A május 12-13-i lehülés alkalmával a napi legmagasabb hőmérsékletek területi átlaga 33 °C-ról 14 °C-ra zuhant. A hónap folyamán 8 hőségnap volt. Júniusban a havi középfőhőmérséklet +23,4 °C volt, ami 2,9 °C-kal magasabb a sokéves átlagnál. A június 4-5-i lehülés alkalmával a napi legmagasabb hőmérsékletek területi átlaga 32,5 °C-ról 22,8 °C-ra csökkent. A hónap folyamán 18 hőségnap volt.

Az aktuális hidrológiai év havonkénti csapadék összegei azt mutatják, hogy a március végéig keletkezett 76 mm hiány megmaradt május végéig, majd a júniusi 10 mm hiánnyal növekedett.

A talajvízszint áprilisban 23 cm-rel, májusban 25 cm-rel, júniusban 36 cm-rel a sokéves átlag alatt alakult, jórészt a márciusi, majd a júniusi csapadékhiányt követve.

Czakó András

KÖRÖS-VIDÉKI

hírlevél

Kiadó: Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság.
 Felelős kiadó: Bak Sándor igazgató
 Szerkesztőbizottság vezetője: Szabó János műszaki igazgatóhelyettes
 főmérnök, Tagjai: Bártai Jánosné, Kaczkó Zita
 5700 Gyula, Városház utca 26. Tel.: 66/526-400*,
 Fax: 66/526-407
 E-mail: kovizig@kovizig.hu, www.kovizig.hu
 Megjelenik negyedévente elektronikus formában.